25րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6775 19 ԱՊՐԻԼ 1908 ՇԱԲԱԹ 1 ՐԷՊԻ-ՒԼ-ԱԽԻՐ 1326 2 Mai 1908 25me année № 6775

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	80 Ղրշ.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	45 »
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	108 »
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	25 Ֆրք.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	20 »

ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

10 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

آرەولك
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیازی قرەكین بویاجیان
درعلیه غلطه

"ARÉVELK"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons|ple, Galata

10 PARAS

ՀԱՄԱՊԱՏՈՒՄ

ՉՈՐՍ ԱՒԵՏԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԻՐԱՐՈՒ ՀԱՄԱՁԱՅՆԵՑՆԵԼՈՎ ԵՒ ՇԱՐԱՅԱՐԵԼՈՎ ԱՄՓՈՓՈՒԱԾ

192. ՅԻՍՈՒՍԻ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Յովհ. ԺԱ. 45—53.

Ղազարոսի յարութիւնը տարբեր տպաւորութիւններ գործեց այն բազմութեան վրայ, որ Մարթային և Մարիամին ցաւակցական այցելութիւն տալու ժողվուած էր, և որ երկու քոյրերուն հետ գերեզման եկած էր։ Նշանաւոր դիպուածը, Յիսուսի հասնիլը, քոյրերուն դիմաւորելը, և գերեզման երթալը, հարկաւ շատ մըն ալ Բեթանիացիներու առիթ եղած էին այցելուներուն հետեւիլ. և երբ Ղազարոս գերեզմանէն ելաւ ողջ առողջ, ուր չորս օր առաջ թաղուած էր, բազմաթիւ ժողովուրդ մը ներկայ և ականատես վկայ եղած էր այդ մեծ հրաշագործութեան։ Անոնք որ կանխակալ կարծիքներ չունէին և հակառակութեան ոգւով տոգորուած չէին, հրաշքին ազդեցութեան ներքեւ, և անոր ակնյայտնի ճշմարտութեան առջեւ պարտաւորուեցան խոստովանիլ թէ աստուածային զօրութիւն մը կայ Յիսուսի վրայ, թէ նա աստուածային գործ մը կատարելու սահմանուած է. թէ անոր քարոզած վարդապետութիւնն ալ աստուածային է. և համարձակ սկսան յայտարարել թէ Յիսուս ակնկալուած Մեսիան է։

Բայց բոլոր ներկաները այդ զգացումը չունեցան։ Անոնց մէջ կային անտարբերներ ալ, կային կանխակալ հակառակորդներ ալ, որոնք չուզած մնացին, և չկրնալով ո՛չ հրաշքը ուրանալ և ո՛չ Յիսուսին հաւատալ, ճամբանին Երուսաղէմ առին, փարիսեցիները գտան, և տեսածնին պատմեցին, աւելցնելով միանգամայն թէ ժողովուրդին մէջ մեծ յուզում առաջ եկած է, Յիսուսին համակիր կողմը զօրացած է, և նորէն նորէն շատեր Յիսուսին կողմը անցած և անոր հաւատացած են։ Փարիսեցիները իրար անցան, հրապարակաւ և բազմութեան առջեւ ծանուցեալ մեռեալի մը յարութիւնը, դիւրաւ ուրացուելու կամ ծածկուելու խնդիր մը չէր. պէտք էր աւելի ազդու և աւելի գործնական միջոց մը խորհիլ, Յիսուսին հետզհետէ տարածուող ազդեցութիւնը ջնջելու։

Սինետրիոնը արտակարգ և բացառիկ կերպով ժողով գումարուեցաւ, քահանայապետներէն և փարիսեցիներէն և ատենակալներէն ժողովին անդամ եղողներ խորհրդակցութեան մտան.—«Ի՞նչ ընենք, կ'ըսէին, ի՞նչ միջոց գործածենք, որպէս զի Յիսուսի ունեցած յաջողութեանց առջեւը առնենք։ Նա վարդապետութիւն մը կը սորվեցնէ՝ որ մեր ուղղութեան համաձայն չէ, որ մեր աւանդութեամբ ուղիղ ալ չէ, սակայն վարդապետութեան սրբութիւնը և ճշմարտութիւնը ինքնիրեն կը յայտնուի, և որ աւելին է հրաշքներով ալ կը հաստատուի։ Մեր աշխատանքները մինչեւ հիմա ապարդիւն մնացին, ո՛չ վարդապետութեան վրայ զօրաւոր մեղադրանք մը կրցանք դնել և ո՛չ հրաշքներուն ճշմարտութիւնը խափանելու եղանակ մը գտանք։ Հակառակ մեր բոլոր ջանքերուն՝ անոր կողմը կը զօրանայ, ժողովուրդը անոր ետեւէն կ'երթայ, և զինքը երբ Մեսիա, և երբ փրկիչ կը հռչակէ։ Ո՞չ ապաքէն այդ պարագաներ կրնան Հռովմայեցւոց կասկածը արթնցնել, և մեր ազգն ամբողջ կասկածաւոր ցուցնել, և ամենքնիս ալ վտանգի ենթարկել։ Հետեւաբար հնար չէ որ անտարբեր մնանք, պէտք է որ հիմնական որոշում մը տանք, և վտանգին առջեւը առնենք»։

Այդ խօսքերը բուռն վիճաբանութեանց առիթ տուին. ամէնքը սկսան մէկմէկ տնտակ կարծիքներ յայտնել, հարկաւ գտնուեցան քիչ ու շատ նպաստաւոր խօսողներ ալ. վասն զի գոնէ երեք անուններ կը ճանչնանք Յիսուսի համակիր, Նիկոդեմոս փարիսեցին և Յովսէփ Արիմաթեացին և Գամաղիէլ օրէնսուսոյցը, ուրիշներ ալ եղած պիտի ըլլան, նայելով աւետարանիչին ըսածին թէ «Եւ յիշխանաց անտի բազումք հաւատացին ի նա» (Յովհ. ԺԲ. 42)։ Սակայն ժողովին մէջ նպաստաւորներ փոքրամասնութիւն էին, և հակառակորդներուն ձայնը կը տիրէր։ Վիճաբանութիւնները փակելու համար խօսքն ինքն առաւ սինետրիոնին նախագահը՝ Յովսէփ Կայիափա քահանայապետը, և սկսաւ ըսել. «Դուք պարապ տեղ կը վիճիք, առանց կշռելու խնդիրին ծանրութիւնը։ Ես յայտնի կը տեսնեմ որ դուք անցած դարձածէն բան մը չէք հասկնար, և խոհական կերպով մտածել իսկ կրցող չէք։ Խնդիրը անհատական շահու համար չէ, այլ մեր ընդհանուր շահին վրայ է։ Մեզի ի՛նչ թէ Յիսուս ի՛նչ կերպով և ի՛նչ զօրութեամբ կը գործէ։ Երբոր կը տեսնենք թէ Յիսուսի անձը և Յիսուսի ընթացքը վտանգաւոր կը դառնայ հանրութեան, մեր նպատակը պիտի ըլլայ Յիսուսը մէջտեղէն վերցնել։

Կայիափայի դարձուածքը իր ազդեցութիւնն ունեցաւ. մեծամասնութիւնը ամենայն եռանդեամբ հաւանութիւն և ձայնակցութիւն յայտնեց, խոհականութեան կողմ բռնողներ աւելի առաջ չկրցան երթալ և լռեցին, և ժողովական որոշում տրուեցաւ, թէ պէտք է յարմար կերպով մը Յիսուսը մեռցնել տալու ճամբան գտնել, և գործին օրինաւորութիւն մը տալու աշխատիլ, և անհատական պատասխանատուութիւն չհրաւիրել վրանին։ Այս օրէն Յիսուսի սպանութեան որոշումը տրուեցաւ։ Օրը ճիշդ հաշուով որոշել դժուար է, բայց ինչպէս արդէն յիշեցինք, փետրուարի վերջին կամ մարտի առաջին օրերուն միջոցին պէտք է դնել Ղազարոսի յարութիւնն ալ և Յիսուսի սպանութեան որոշումն ալ։

Կայիափայի ըրած առաջարկը առիթ կ'ընծայէ Յովհաննէս Աւետարանչին, Յիսուսի մահուան փրկագործ խորհուրդը բացատրելու։ Ըրաւ ալ, կ'ըսէ, ինչ որ Կայիափա խօսեցաւ, իրականութիւն էր. Յիսուս կը մեռնէր որպէս զի ժողովուրդը փրկուէր, բայց ոչ թէ Հրէից ժողովուրդը միայն, այլ բոլոր աշխարհի վրայ եղող ժողովուրդները միանգամայն։ Իսկ փրկութիւնը Կայիափայի նախատեսած մարմնաւորը չէր, այլ աստուածային խորհուրդով նախասահմանուած հոգեւոր փրկութիւնը. վասն զի Յիսուսի մահուամբ բոլոր մարդիկ հոգեւոր փրկութեամբ իրարու պիտի մօտենային։ Անոնք որ Աստուծոյ որդի լինելով Աստուծոյ տունէն հեռացած ու ցրուած էին, նորէն Աստուծոյ տունը պիտի դառնային և իրենց Երկնաւոր Հօր հովանւոյն ներքեւ պիտի հաւաքուէին»։ Հրէից համար քահանայապետական աստիճանը նուիրական և աստուածամերձ վիճակ մըն էր. քահանայապետը ճշմարտութեան պատգամախօս մըն էր, թէեւ ինքն արժանաւոր անձ մը չըլլար, ինչ որ Յիսուս ալ ուրիշ անգամ յիշած է, թէ գործերուն մի՛ նայիք, բայց խօսքերնին յարգեցէ՛ք (Մատթ. ԻԳ. 2)։ Գրեթէ նոյն ըմբռնումով ալ կը խօսի Յովհաննէս, երբ դիտել կուտայ, թէ Կայիափա թէպէտ ուղիղ միտքով չխօսեցաւ, այլ զօրութեամբ իր քահանայապետական աստիճանին, չիտակը խօսած եղաւ, և առանց գիտնալու մարգարէացած եղաւ, երբոր ըսաւ թէ՝ պէտք է Յիսուս մեռնի «ի վերայ ժողովրդեան», այսինքն ժողովուրդին հոգեւոր փրկութեան համար, վասն զի Յիսուս ժողովուրդին հոգեւոր փրկութեան համար պիտի մեռնէր։

Իսկ Կայիափայի համար գրուած պարագան. թէ «Քահանայապետ էր տարւոյն այնորիկ», ոմանց կողմանէ այնպէս մեկնուեցաւ. թէ այն ատեն քահանայապետութիւնը տարեկան պաշտօն մը եղած էր, և իւրաքանչիւր տարի կը փոխուէր. և Յովհաննու Մկրտչի քարոզութեան թուականին համար Ղուկասին ըսելը. «ի քահանայապետութեան Աննայի և Կայիափայ» (Ղուկ. Գ. 2), այնպէս կը մեկնեն թէ Աննա և Կայիափա փոփոխակի մէկ մէկ տարի պաշտօն կը վարէին։ Ստոյգ է որ Կայիափայէ առաջ, Հռովմայ 768, 769, 770, և մեր թուականին 15, 16 և 17 տարիներուն մէկ մէկ տարի քահանայապետեցին Իսմայէլ և Եղիազար և Սիմէոն. (յօդ. 22). բայց Յովսէփ Կայիափա, Աննայի փեսան, որ Հռովմայ 771 և մեր 18 թուականին պաշտօնի անցաւ Վաղերիոս Գրատոս դատաւորին իշխանութեամբ, իր պաշտօնը պահեց մինչեւ Հռովմայ 789 և մեր թուականին 36 տարին Վիտելլիոս դատաւորին ձեռքով, և 18 տարի շարունակ պաշտօնի վրայ մնաց, և տարեկան քահանայապետ չեղաւ։ Ոմանք կարծեցին թէ Կայիափա շարունակ վերահաստատութեամբ պաշտօնի վրայ մնաց, սակայն բացայայտ պատմական յիշատակ մը չկայ այդ մասին. միւս կողմէն Աւետարանչին խօսքը թէ «Քահանայապետ էր տարւոյն այնորիկ», երբեք չստիպեր մեզ տարեկան քահանայապետութեան իմաստը ընդունելու, այլ պարզապէս կը ցուցնէ թէ Յիսուսի չարչարանաց և մահուան նշանաւոր թուականին քահանայապետը նա էր։

Իսկ Աննայի քահանայապետութեան մասին, որ թէ՛ Յովհաննու Մկրտչի քարոզութեան թուականին (Ղուկ. Գ. 2), թէ Յիսուսի չարչարանաց ատեն (Յովհ. ԺԸ. 13) յիշուած է, պէտք է գիտնալ թէ Աննա կամ Աննան կամ Անանոս որդի Սեթայ իբրօ քահանայապետ եղաւ Հռովմայ 759էն մինչ 768, մեր թուականին 6էն մինչեւ 15 տարիները, Կուիրինոս դատաւորի իշխանութեամբ։ Երբոր քահանայապետութենէն ելաւ, քահանայապետ տիտղոսը պահեց, իր հմտութեամբ և ծերութեամբ պատկառելի եղաւ, իր հինգ որդիները և փեսան քահանայապետ տեսնելու բախտն ունեցաւ, ամէնէն ականաւոր անձը նկատուեցաւ, և նոյն իսկ քահանայապետներ իր խորհրդով շարժուեցան։ Հետեւաբար բնաւ զարմանալի չէ որ իբր քահանայապետ ալ յիշատակուի։

193. ԵՓՐԱՅԻՄԻ ԱՌԱՆՁՆՈՒԹԻՒՆԸ

Յովհ. ԺԱ. 54.

Սինետրիոնին տուած որոշումը պատճառ եղաւ որ Յիսուս Բեթանիայէ Երուսաղէմ չանցնի, և նոյն իսկ Բեթանիայի մէջ ալ չմնայ, այլ բոլորովին հեռանալու համար, Բեթանիայէն մեկնի դէպի հիւսիս, և Սամարիայի արեւելեան կողմը, Յորդանանու աջ գետեզերքին վրայ տարածուող անշէն անապատէն անդին քաշուի, և հոն Եփրայիմ կամ Եփրեմ կամ Եփրոն կամ Ոփրա (այժմ Թայէպէ) կոչուած գիւղը առանձնանայ իր աշակերտներով, բոլորովին ծածուկ և թաքուն դրութեան մէջ, առանց քարոզութեամբ ալ զբաղելու, և ամէնէն անծանօթ միայնակ ձեւով։ Յիսուսի բոլորովին առանձնութեան և թաքնութեան մէջ մնալու մտադրութիւնը հնար չէ երկիւղի և փախուստի նպատակով մեկնել, քանի որ քիչ օր ետքը պիտի տեսնենք որ յօժարակամ Երուսաղէմի ճանապարհ բռնած և արիաբար մահուան վտանգին դիմաց կը քալէ։ Բոլորս կրկնած ենք թէ փրկագործ տնօրինութեանց համար սահմանեալ ատենը պէտք էր լրանար, և Յիսուսի «ժամանակ իմ» կոչած ատենը պէտք էր հասնէր, որպէս զի նա այլ եւս փարիսեցիական հակառակութեան առջեւ և սինետրիոնի դժնի որոշմանց դիմաց զգուշութեանց ձեւեր չգործածէր, այլ ի յայտնի իրենց սահմանեալ փրկագործ տնօրինութիւնները լրացնէր։

Այստեղ հարկ կը սեպենք դիտել տալ, որ Յիսուսի վերջին օրերուն մէջ կատարուած այդ առանձնութիւնը բաղդատական համեմատութիւն ունի, Յիսուսի հրապարակային կեանքին սկիզբը տեղի ունեցած քառասնօրեայ առանձնութեան և պահեցողութեան հետ, Յորդանանու աջ գետեզերքը Յուդայի անապատին մէջ, և այս անգամ դարձեալ նոյն կողմերը, և նոյն անապատին գրեթէ յարակից Բեթաւանի անապատին ծայրը, Եփրեմի անապատին մօտ։ Այնտեղ Յիսուս նախապատրաստութիւն մը կը կատարէր իր վարդապետական հրապարակային գործունէութեան համար, այստեղ ալ դարձեալ պատրաստական հանգստութիւն և հոգեկան ամփոփում մը կը կատարէ իր գործունէութեան փակման և իր կամաւոր պատարագին մատուցման համար։

Յիսուսի Եփրայիմի մէջ անցուցած միջոցը, Հռովմայ 783, մեր թուականին 30, և Յիսուսի կեանքին 34 տարւոյն մարտ ամիսն է, վասն զի Ղազարոսի յարութիւնը փետրուարի վերջին կամ մարտի առաջին օրերուն տեղի ունեցած ըլլալով, յաջորդ ապրիլ 1ին, Յիսուսը Բեթանիայի մէջ պիտի տեսնենք նորէն, որով Եփրայիմ մնացած միջոցը ամբողջաբար մարտին մէջ կ'իյնայ, այլ ոչ ամբողջ երեսնօրեայ միջոց մը, քանի որ ապրիլ 1էն քանի մը օրեր առաջ Եփրայիմէ մեկնած և Երիքովի ճանապարհով դէպի Բեթանիա յառաջացած ըլլալը պիտի պատմենք։

194. ԶՈՐՐՈՐԴ ԶԱՏԻԿԸ

Յովհ. ԺԱ. 55.

Յիսուսի վերջին զատկին օրը, բաւական ընդարձակ և ճիւղաւորեալ խնդիրներու առիթ տուած է, աւետարաններուն տուած տեղեկութիւնները զննելու և շարայարելու, և միանգամայն անոնց ցուցած պարագաները համաձայնեցնելու համար։ Մեկնիչներ և քննադատներ հատորներով գրութիւններ ունին այս մասին. և հարկաւ մեզմէ չսպասուիր անոնց ամենուն ըսածները կրկնել և բաղդատել, քանի որ քննական ու գիտական չէ մեր ոճը, այլ միայն ժողովրդական, և բացայայտ կերպով աւետարանական պատմութիւնը դիւրիմաց գործելու կը հետեւիմք։ Զատկի օրուան խնդրոյն մէջ գլխաւոր կէտն է, թէ որ օր կը սկսէր բաղարջակերաց տօնը, և թէ հինգշաբթի երեկոյն, երբ Յիսուս օրինական զատկակերութիւնը կատարեց, ճիշդ նիսանի 14ին իրիկունն ու բաղարջակերաց սկի՞զբն էր, թէ ոչ բաղարջակերքը ուրբաթ երեկոյ կը սկսէր, որով զատկի տօնը և նիսանի 15ը ոչ թէ ուրբաթ այլ շաբաթ օրուան ինկած կը լինի։ Յոյները, որ խմորեալ հացով Ս. Հաղորդութեան խորհուրդը կը կատարեն, կ'ուզեն պնդել, թէ հինգշաբթի երեկոյ բաղարջակերք չէր, որով Յիսուս իր ընթրիքին մէջ խմորեալ և ո՛չ բաղարջ հաց գործածեց։ Աւետարաններու մէջ կան ուրիշ տեղեր ալ՝ որ յաւելեալ բացատրութեան կը կարօտին, այլ մենք չենք ուզեր մեր Համապատումի ոճը փոխել, և այս տեղ ապացուցական և պատճառաբանեալ յօդուած մը գրել։

Մեզի համար բաւական է ընդհանրապէս ընդունուած և մեր քննութեամբ ալ իբր ստոյգ ցուցուած դրութեան հետեւելով, Յիսուսի վերջին զատիկը, այսինքն Հռովմայ 783, մեր թուականին 30, և Յիսուսի կեանքին 34 տարւոյն զատիկը, կամ լուսնային նիսան ամսոյն 15ը դնել ապրիլ 7ին, ուրբաթ օր, որով ընթրիքն ալ կատարուած կ'ըլլայ մովսիսական օրինաց համեմատ հինգշաբթի երեկոյ նիսանի 14ի երեկոյին, արեգակնային ապրիլ ամսոյ 6ին իրիկունը։ Այդ տարեթիւը կ'արդարանայ գլխաւորապէս Տերտուղիանոս վարդապետին երկրորդ դարու մէջ գրած վկայութեամբ, որ զննելով ու ճշդելով գտած է թէ Յիսուսի մահն ու յարութիւնը տեղի ունեցած է երկու Գեմինոսներու հիւպատոսութեան տարին, որ է Հռովմայ 783 թուականը։

Զատկական խնդրոյն շուրջը դարձող զանազան խնդիրները, և աւետարաններու համաձայնութեան կէտերը պիտի ջանանք բացատրել Համապատումին կարգին, անոնց մեր դիմաց ելնելուն առիթներուն, որով թէ՛ մեր հետեւած ոճը խանգարած չենք ըլլար, և թէ՛ կարեւոր կէտերը լուսաբանած կ'ըլլանք։

195. ՀՐԷԻՑ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Յովհ. ԺԱ. 55—56

Յիսուսի Եփրայիմի մէջ առանձնութեան օրերը յառաջացան, և զատկի օրերը մօտեցան. սկսան ամէն կողմէն ուխտաւորները կարաւաններով հասնիլ, և Երուսաղէմ սկսաւ լեցուիլ գաւառացի հրէաներով, մանաւանդ Գալիլիացիներով, որոնք շատոնց զրկուած էին Յիսուսի ներկայութենէն, կամ լաւ եւս՝ Յիսուսի հրաշագործութիւններէն, մինչ կը կարծէին աւելի իրաւունք մը ունենալ իրենց երկրացւոյն՝ Նազովրեցի Յիսուսին վրայ։ Լսած էին Պերեայի կողմերը կատարուած հրաշքներն ալ, և մանաւանդ շատ թարմ էր Բեթանիացի Ղազարոսին յարութիւնը, որ Երուսաղէմի մօտ կեցած կենդանի և խօսուն յիշատակարան մըն էր վերջին նշանաւոր հրաշագործութեան։ Քանի շաբաթներէ ի վեր բոլորովին ալ լռած էին Յիսուսի գործունէութեան խօսքերը, մինչեւ իսկ չէին գիտեր թէ ճշդիւ ո՛ւր կը գտնուէր այն օրերուն մէջ։ Գիտէին միայն թէ նա սովորութիւն ունի զատկական պարտաւորութիւնը կատարել, և վախի պատճառով պարտաւորութիւնը զանց ընող չէ, ուստի վստահ էին, որ հարկաւ զատկի օրերուն մէջտեղ կ'ելլէ և իրենք ալ կը բախտաւորուին անոր տեսութեամբ և կ'օգտուին անոր բժշկութիւններով։ Այդ էին ուխտաւորներուն մտածումները, և ի միւս կողմէն զբաղուած էին տօնական ծիսակատարութեանց և զոհագործութեանց համար ինքզինքնին պատրաստել, պղծութիւններէ մաքրուիլ, և սրբութեան օրէնքները լրացնել։ «Զի սրբեսցեն զանձինս իւրեանց», կ'ըսէ Աւետարանիչը։

Տարբեր էին փարիսեցիներուն և քահանայապետներուն, այսինքն սինետրիոնի անդամներուն և իրենց համախոհներուն մտածումները։ Հազիւ թէ իրենք վերջնական որոշումը տուած էին Յիսուսի սպանութեան, և կը կարծէին թէ Բեթանիայէ Երուսաղէմ կուգայ, և իրենք ալ դիւրաւ կրնան իրենց որոշումը գործադրել։ Յիսուս յանկարծական որոշմամբ մը առանց Երուսաղէմ մտնելու Բեթաւանի Անապատին ճանապարհ բռնած և մինչեւ Եփրայիմ գացած էր, և ամէն գործունէութենէ դադրելով՝ մինչեւ իսկ ո՛ւր գտնուիլը ժողովուրդէն գաղտնի պահած էր։ Փարիսեցիք իրենց ակնկալութեանց մէջ յուսախաբ մնացած էին։ Բայց անոնք ալ վստահ էին որ հարկաւ Երուսաղէմ կուգայ զատկին համար, սակայն կրնար տեղւոյն կերպով առանց մէկուն գիտցնելու Երուսաղէմ մտնել, ինչպէս վերջին Տաղաւարահարաց տօնին ըրած էր (յօդ. 135)։ Անոր համար յատուկ պատուէրներ տուած էին իրենց պաշտօնեաներուն՝ որպէս զի եթէ Յիսուսի Երուսաղէմ գալուն լուրը առնեն, հոգ տանին զայն ձերբակալել, կամ թէ լուր տան որ իրենք հոգան։ Աւետարանին գործածած բացատրութիւնը, «Թէ ոք գիտասցէ թէ ո՛ւր է, գուշակեսցէ զնմանէ», որ ոչ թէ պաշտօնէից, այլ ընդհանրապէս ամենուն ուղղուած է, իրաւունք կուտայ մեզ հետեւցնել թէ սինետրիոնը պարգեւ ալ խոստացած էր, եթէ ոք յայտնէր Յիսուսին Երուսաղէմի մէջ կամ Երուսաղէմէ դուրս ո՛ւր լինելուն լուրը տալ։ Այդ մեր կարծիքը լիովին կը հաստատուի Յուդային ըրածովը, որ պիտի չհրապուրուէր և պիտի չյուսադրուէր վարձք մը ակնկալել, եթէ սինետրիոնին կողմէ կանուխէն հրապարակուած չըլլար վարձատրութեան խոստումը։

196. ԵՓՐԱՅԻՄԷ ԴԱՐՁԸ

Մարկ. Ժ. 32.

Մինչ Երուսաղէմի մէջ Յիսուսի վրայ այդ մտածումները կ'ըլլային և իւրաքանչիւր ոք իւր միտքին համաձայն պատրաստութիւններ կը կարգադրէր, Յիսուսի տնօրինութեանց վերջնական ժամանակը հասած էր, և աշակերտներուն ձայն կուտար ուղեւորութեան պատրաստուիլ, և զատկական տօնին համար Երուսաղէմ երթալ։ Նիսանի 2 և մարտի 25 շաբաթ օրը կրնանք նկատել իբրեւ Եփրայիմի առանձնութեան վերջին օրը, և յաջորդ միաշաբաթին նիսանի 3 և մարտի 26ը իբր Եփրայիմէ մեկնելուն թուականը։ Առաքեալներ ամենեւին յօժարակամ չէին այդ ուղեւորութեան. կարծես թէ դժնի նախազգացում մը տիրած էր անոնց վրայ. սիրով պիտի յորդորէին Յիսուսը այս անգամ ալ զանց ընել Երուսաղէմի զատկական ուխտագնացութիւնը, սակայն յոյս չունէին զայն համոզել. Յիսուսի կամքը հաստատուն էր այս անգամ։

Շատ իմաստալից է Մարկոսի այս պարագային գործածած բացատրութիւնը. «Երթայր Յիսուս առաջի քան զնոսա, և զարմացեալ էին որ զհետն երթային և երկնչէին»։ Յիսուս ականջ չկախեր առաքեալներուն տուած զգուշութեան առաջարկներուն, և վերջին անգամ Երուսաղէմի մէջ հանդիպած փորձանքներուն, և ոչ ալ սինետրիոնի կողմանէ արձակուած վերջնական որոշումներուն, և իրեն վրայօք լսուր տարաձայններուն խոստացուած վարձատրութեան։ Ինքն արիաբար առջեւէն կը քալէ, առաքեալներ բռնազբօսիկ կերպով կուգան ետեւէն, իրարու մէջ հիացում և զարմացում յայտնելով թէ ինչպէս առանց համարձակութեամբ կրնայ Երուսաղէմ երթալու կամք ունենալ։ Զարմացումնին եւս առաւել կը սաստկանար, քանի որ հետզհետէ սինետրիոնի որոշման վրայ մանրամասնութիւններ կը լսէին։ Ամէնքը կը վախնան, կը վախնան իրենց համար, կը վախնան մանաւանդ Յիսուսին համար, որուն հետ այնչափ սիրով կապուած են, և որուն գործը այնչափ սիրած են, և չեն ուզեր որ նա ալ այսպէս կանուխ վերանայ, և այսպէս համարձակ վտանգին դէմ երթայ։ Բայց Յիսուսին միտքը չեն կրնար փոխել ալ. նա առջեւէն կը քալէ, իրենք ալ կէս զարմացմամբ և կէս վախով պարտաւորուած են հետեւիլ, և վարդապետնին մինակ չթողուլ։

ՊՈՆՏԱՍԷՐ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՑԻ

Բ.

Բաժանում.— Արուեստներու դասակարգութիւն.— Արուեստագէտներու բնորոշութիւն։

Բերայի եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ գտնուած շէնքը իրապէս անյարմար չէ Արհեստանոցի կազմակերպութեան համար, թէեւ նախ շէնքին ոճը և յետոյ հրապարակի վրայ չըլլալը մինչեւ աստիճան մը կ'արգիլէ գործին յաջողութիւնը։ Սակայն նկատողութեան առնելու ենք թէ եւրոպական անհատական այս կարգի հաստատութիւններ երբեմն չորրորդ և հինգերորդ յարկերուն վրայ և անշուք փողոցներու մէջ գտնուելով հանդերձ Պօրեար և ուրիշ [illegible]ներու ծանուցումներուն միջոցաւ յաջողութիւն կը գտնեն։ Մեր Բերայի Արհեստանոցը անոնց բաղդատմամբ շատ աւելի նպաստաւոր վիճակի մը մէջ կը գտնուի գլխաւոր փողոցին մօտ և առաջին յարկին վրայ եղած ըլլալուն համար։ Նկատելով որ աշակերտուհիներ պիտի աշխատին Արհեստանոցին մէջ, անոր մեծ փողոցի մերձէն հեռու ըլլալն ալ նպաստաւոր է։

Վաճառատուն-Աթէլիէ մը իր արտադրելի գործերու տեսակին համեմատ կը բաժնուի ճիւղերու (rayon) և ասոնք ալ իրենց ստորաբաժանումներու (section)։ Այս բաժանումներէն և ստորաբաժանումներէն զատ պէտք է ունենալ նաեւ ցուցադրութեան սրահ մը, ուր կ'ընդունուին յաճախորդ և այցելու. յետոյ գրասենեակ մը։ Հիմա սակայն տեսնենք թէ նպատակայարմար և իգական սեռի յատուկ քանի արհեստ և արուեստ կարելի է ուսուցանել միջավայրին պահանջներուն համաձայն, որպէս զի աշակերտուհի մըն ալ իր շրջանը բոլորելէ ետք կարող ըլլայ տնով իր ապրուստը ճարել։

Իգական սեռին յատուկ արուեստներու առաջնութիւնը պէտք է տրուի և առաջնութիւնը ձեւագիտութեան և կարին պէտք է տալ։ Ձեւագիտութիւն և կար կրնան առաջին ճիւղը կազմել, երկու բաժանումով, մէկը արտաքին զգեստներ ձեւել և կարելու համար, իսկ միւսը ներքին ճերմակեղէններու կամ ուրիշ ճերմակ կարելու համար. ինչպէս, ժանեկազարդ մահճակալի կազմած, սրսկապան (moustiquaire), մկրտութեան հանդերձներ, այրերու շապիկ, թեւնոց (manchette) և plastron եւն.։ Կիներու զգեստները Գերմանիոյ մէջ այրեր կը շինեն եղեր, Ֆրանսայի և Անգլիոյ մէջ երկու սեռէ հաւասարապէս. իսկ մեր միջավայրին համար կին դերձակուհի ունենալէ ուրիշ միջոց չի կրնար ըլլալ, որովհետեւ ո՛չ մէկ տիկին, ի՛նչ դասակարգէ ալ ըլլայ, չպիտի ուզէ մարմնոյն չափը տալ այր դերձակի մը. հետեւաբար մասնագէտ դերձակուհի մը անհրաժեշտ է։ Նկատողութեան առնելու պարագայ մըն է թէ ի՛նչ կարգի արուեստագիտուհի մը հարկ է գտնել, որ ուսուցանելու կարողութիւն մը ունենալէ ետք, ամէնէն դժուարահաճ յաճախորդուհին իսկ գոհացնէ. և եթէ գտնուի, պէտք է գոհացուցիչ ամսական վճարել և բարեգործութեան անունով աշխատութեան չբռնադատել։ Ձեւագիտութեան քով անհրաժեշտ է մասնագիտուհի մը ճերմակ կարի, իբր օժանդակուհի առաջնոյն։ Այս ճիւղին մէջ պայման է ունենալ զարդախուց (boudoir) մը, ի հարկին չափ առնելու և փորձի համար, բայց առիկա section չի կրնար համարուիլ։ Ձեւագիտութեան յարակից գլխարկաշինութեան արհեստը կայ, սակայն առաջին շրջանի մը մէջ յանձնարարելի գործ մը չէ. սա պատճառաւ որ ո՛չ մէկ կին կը հաճի գլխարկաշինութեան վաճառատուններէ թողլով՝ իր գլխարկը Արհեստանոցին յանձնարարել։ Արհեստանոցի վարչութիւնը ստիպուած պիտի ըլլայ գլխարկաշինութեան ճիւղը մշակելու համար, ծաղիկ, փետուր, ժապաւէն, Ֆորմա եւայլն գնել, բայց այս նիւթերը շարունակական փոփոխութեան ենթակայ են և այս պատճառով երբ démodé ըլլան, ի վնաս հաստատութեան անգործածական կը մնան, մինչդեռ զգեստ մը յանձնարարող տիկին մը իր ընտրած կերպասը միասին կը բերէ և ներքին doublure և այլ նիւթերը միայն գնել հարկ կ'ըլլայ, որոնք շարունակական փոփոխութեան և հետեւապէս rebut մնալու շատ ենթակայ չեն։

Երկրորդ rayonը կը կազմէ ասեղնագործութեան արուեստը երկու sectionով, մէկը ճերմակ ասեղնագործութեան և միւսը ասեղնանկարչութեան յատկացուելու համար։ Ըսած եմ թէ ասեղնագործութիւնը կանացի ճիւղ է և ասեղնանկարչութիւնը ու ոսկեթելը՝ առնական. անոնք սակայն ասոր իրական բացատրութիւնը։ Յայտնի է թէ ասեղնագործութիւնը կանացի սեռին յատուկ ներքին զգեստներուն, անոնց գործածութեան առարկաներուն և արտաքին պլուզներուն, վերջապէս ճերմակեղէն կարերու հետ աղերսակցութիւն ունեցող և անոր յարակից արուեստ է։ Ասեղնանկարչութիւնը tapisserie ճիւղին հետ վերաբերում ունի, բարձի մը կազմելու եղանակէն սկսելով, paravent մը montage և մահճակալի մը ամբողջութիւնը բոլորովին առնական գործ են։ Նմանապէս են նաեւ ոսկեթել ասեղնագործութեան ճիւղերը. եկեղեցական զգեստներու մէջ, եպիսկոպոսական թագին, սաղաւարտին, վակասին և առարկաներուն montage armature արհեստին հետ կապակցութիւն ունի, ինչպէս նաեւ բարձրաստիճան զինուորականներու ձիերու ասեղնագործեալ կազմածը (harnais)։ Իսկ քաղաքական և զինուորական համազգեստներու գործը զինուորական դերձակութեան հետ յարաբերութեան մէջ է, թէեւ յիշեալ ասեղի աշխատութիւնները ընդհանուր կերպով կատարողը կին գործաւորուհին է։ Այս բացատրութենէն կը հետեւի որ ouvroir մը կրնայ նոյն ատեն վերոյիշեալ ճերմակ կարի մասնագիտուհին ալ ըլլալ, գոնէ առաջին շրջանի մը մէջ խնայողութեան համար, որով իր արժէքը կը բարձրանայ ձեւագիտութեան ուսուցչուհիին չափ։ Թապիսրիի այդ նախնական ճիւղին համար կրնայ զատ section մը շինուիլ, բայց եթէ տեղի անձկութիւնը չներէ, կարելի է ասեղնանկարչութեան sectionին մէջ կատարել montageները։

Իգական սեռին յարմար գործ մը կրնայ ըլլալ ծաղկեշինութիւնը (fleur artificielle), եթէ անոր արուեստագէտը կամ արուեստագիտուհին գտնելու դիւրութիւն ունենալ կարելի ըլլայ։ Այս արուեստին բացատրութիւնն ալ անշուշտ իր մասնագէտը կարող է տալ, սակայն ջանանք զայն քիչ մը ծանօթացնել։ Յայտնի է թէ արուեստական ծաղիկներով կը կազմուին փունջեր, կողովներ և պսակներ, երբ ասոնք յորդորանք, հարսնիքի նուէր եւայլն։ Կազմելի փունջերուն տերեւները, ծաղիկներուն զալիսները և հունտերը են. պատրաստ կը ծախուին. ուրեմն կը մնայ միայն ծաղկի թերթերուն յատուկ կտաւը կամ վլուրէ կերպասը և այդ գործին յատկացեալ ներկը իբր նիւթ, որոնք մեծածախս չեն. բայց թերթերու շինութեան յատուկ կաղապարները անհրաժեշտ է յանձնարարել Եւրոպա, թէեւ ատենօք հոս ալ կրնան շինուիլ։ Եթէ պայման դառնայ, երրորդ rayon մը կրնայ կազմել այս գործը, երկու sectionով, մէկը շինութեան ու կազմութեան և միւսը երանգաւորման համար։ Գործը ընթացիկ կրնայ ըլլալ, երբ արտադրութիւնները խնամքով պատրաստուին։ Այս երեք գլխաւոր արուեստները մասնաւորապէս կ'ընեն չափական գծագրութեան և անկէց ծագում առած artistique գծագրութեան և նոյն իսկ ջրաներկի անհրաժեշտ պէտքը. քանի որ ձեւագիտութեան և ասեղնագործութեան մէջ աւանդելի արուեստներուն հիմը միայն չափական և շրջագիծերու գծագրութիւնն է, ուրեմն ծաղկեշինութեան գործը ջրաներկը զգալապէս պիտի դիւրացնէ։

Ասեղնագործութեան մէջ չափական գծագրութիւնը իր մեծագոյն օժանդակութիւնը կ'ունենայ ծաղկասեղներու բացման համար. սակայն թող չի զարմացնէ ընթերցողները, որովհետեւ [illegible] լերը ուղղահայեաց և հորիզոնական ըլլալով, ինքնին կը պատրաստուի գործադրութեան զանազանութեանց յառաջագիծը, որուն վրայ շատ դիւրութեամբ կրնայ ուխտուիլ ցարդ գիտցուած եղանակներով. բացի ասկէց չափական գծագրութեան շնորհիւ կարելի է նոր ծաղ-ասեղներու գիւտը ընել, մէկ խօսքով ծակասեղ բանալը չափական գծագրութեան քարլածի մասը սահեղով գործադրել թակել է։

Գորգաշինութեան արհեստը օգտակար է և կը պատշաճի թէ՛ գաւառական և թէ մեր մայրաքաղաք-արհեստանոցներուն։ Եթէ իտէալ գործերու դասակարգութիւն մը բերած ըլլալէ չի վախնամ, հոս յիշատակել պիտի համարձակիմ նաև մետաքսեայ նորահիւս կերպասներու հիւսուածքը, ինչպէս՝ քռէբ, հեռոբ և այլ տեղական մուսլինե ցը սուաններու արտադրութիւնները, իրական ասեղ գործածութեան յատուկ, ինչպէս կ'արտադրուին Պրուսայի մէջ ու մեր և օտար հրապարակներու վրայ կը սպառին։ Այս ճիւղին ճարտարարուեստական և առեւտրական ճամբան և ասպարէզը բաւական լայնկէկ է, բայց առաջին շրջանի մը մէջ չեմ կարծեր որ ընդ փոյթ նկատողութեան առնուի, որովհետեւ մէկէն հաւաքելու գոյացնելը դժուար է և յետոյ մտածումիս համեմատ վարպետ մը գտնելն ալ գուցէ շատ դիւրին չըլլայ։ Ամէն պարագայի մէջ միտքերը այժմէն պատրաստել և այս գործը մտածութեան առարկայ ընել ալ փափաքելի կը գտնեմ։

Արհեստներու դասակարգութեան մէջ կրնայ ցոյց տրուիլ գուլպայի և Ֆլանէլի հիւսուածքը, սակայն ո՛չ միայն անոնց յատուկ մեքենաները մեծածախս են, այլ նաև չեմ կրցած տեսնել հոս ընդհանրապէս արտադրուածներէն ա՛ն տեսակներ, որոնք զէթ արուեստապէս հաւասարած ըլլան եւրոպական արտադրութեանց։ Միայն կանացի նուրբ Ֆանէրքի Ֆլանէլներու, բամպակէ և մետաքսէ հիւսուածքներու պատահած եմ հոս որ գերազանցապէս յաջողած են և Բերայի արհեստանոցին համար ալ միայն այդ ճիւղը խիստ կը պատշաճի։ Գուլպայ արհեստի և արուեստի անընդհանուր աղջկանց, եթէ ուզուի, թերեւս կրնայ յատուկ ճիւղ մը բացուիլ, ճերմակեղէններ օսլայելու և արդուկելու համար. բայց այս «Թերեւս»ով խօսածս կրնայ լաւ համեմատութիւններ ալ առնել։ Իւրաքանչիւր ռէյօնի բաժանման ոճը և ձեւը չի կրնար թուղթի վրայ բացատրուիլ, այլ երբ իտէալը — որովհետեւ գործը ըստ իս իտէալին մէջն է — իրականութեան փոխուի, կրնայ պատշաճ տեղերը որոշուիլ, տեղւոյն վրայ ուսումնասիրութիւններ կատարելով։ Ամէն ռէյօնի վարիչ-արուեստագէտ իր գործին մասնագէտը ըլլալով, ընդհանուր տեսչութեան հարկ չի մնար, մանաւանդ որ համայնագէտ արհեստաւոր ալ չի կրնար ըլլալ։ Բայց ամէն պարագայի մէջ վերին հսկողութիւնը ստանձնող մարմին մըն ալ պէտք է անոր յառաջդիմութեան օժանդակելէ զատ, գործառնութեանց քօնթռօլն ալ կատարելու համար. ասիկա կրնայ կազմուիլ գործին գիտակից տարրերէ բաղկացած Տիկնանց խնամակալութեամբ մը, որոնց մէջ ընդհանրապէս փափաքելի է տեսնել դրամ հայթայթող բարերարներու տիկինները և նոյն իսկ բարեգործները, քանի որ երկսեռ խնամակալութիւն մը աւելի մեծագոյն օգուտ կրնայ տալ։

Ասկից առաջ այդ հաստատութեան վարիչներէ ոմանց համար լսած էր թէ, երբ բարձր դասու պատկանող ընտանիքներէ կանչուած են յանձնարարութեան մը համար, անոնց տունը չեն գացած։ Ասիկա բոլորովին սխալ է. որովհետեւ ապսպրանք տուող ընտանիք մը ինքն ալ կրնայ խորհիլ թէ 100 ղրշ. արժէքով բանի մը համար արուեստագէտ կամ ուսիի տուն չի հրաւիրուիր. անշուշտ կարեւոր գործի մը համար կրնայ ըլլալ այդ հրաւէրը։ Այս պատճառով ինչպէս որ հրապարակին վրայ ծանօթ արուեստագէտներն ու արուեստագիտուհիները, յօգուտ իրենց գործին կը զիջանին յաճախորդներուն տունը երթալով յանձնարարութիւններ առնել, նոյնպէս ալ արհեստանոցին արուեստագէտները պէտք է հետեւին հրապարակի այս դրութեան, սա տարբերութեամբ որ կարելի է մասնաւոր օրեր և ժամեր որոշել. իսկ հեռաւոր թաղեր երթալ անկարելի է, որովհետեւ գործի աւեն արուեստագէտ մը երկարատեւ բացակայութեան և վերահսկողութեան պակասին պատճառով վնասներ կրնան գործուիլ։

ԳՐԻԳՈՐ Կ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ
Ասեղնագործ-Գծագրիչ

"ՕԹԷԼ ՍԱՎՈՒԱ„
Ի ԲՐԻՆՔԻՓՕ

Այս հանրածանօթ պանդոկը, որ մեծ կղզիի բարձունքին վրայ իր գեղատեսիլ դիրքովը կը հրապուրէ բոլոր այցելուները և ամէն տարի գոհ կը թողու իր բազմաթիւ յաճախորդները, գարնան մտաւորութեան առթիւ վերաբացուած է արդէն։ Թէ՛ իր սպասարկութեան կանոնաւորութեամբ, թէ իր ճաշակաւոր ու մաքուր կահաւորումով, և թէ մանաւանդ իր ճաշերուն պէսպիսութեամբ ու ընտիր հանգամանքովը՝ ՕԹԷԼ ՍԱՎՈՒԱՆ առաջին տեղը կը գրաւէ Բրինքիբօյի օթէլներուն շարքին մէջ։

Այս պանդոկին Տնօրէնը, Վորդան էֆ. Վորդանեան ինք անձամբ կը հսկէ իր յաճախորդներուն հանգստաւէտութեանը, կենցաղագիտական փափկութեամբ, և երկար ատեն բոլոր այցելուները մեծապէս գոհ կը թողու։ Այն ընտանիքները որոնք կը փափաքին գարնան ու ամռան եղանակը Մեծ-Կղզիի լաւագոյն օթէլներէն մէկուն մէջ անցընել, կամ առժամապէս բնակիլ հոն, պիտի գտնեն՝ ամէն գոհացուցիչ պայմաններու հետ նաև գիներու չափաւորութիւնը։ 10—3

Առտնին Յուշատետր

Շաքարը եթէ փոխանակ բանդակին (րէչէլ) եփած ատեն դնելու կրակէն վար առնուելէն և պաղելէն ետքը դրուի, կէս առկէս խնայողութիւն մը ձեռք կը բերուի։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Նէշընըլ Րիվիու, Լոնտոնի շաբաթաթերթ մը, մայիսի իր թիւին մէջ պիտի հրատարակէ Լորտ Էշըրի մէկ յօդուածը՝ Անգլիոյ ծովային զօրութեան խնդրոյն վրայ՝ «Այսօր և վաղը» խորագրով։ Լորտ Էշըր, որ զինուորական խնդիրներու մասին մեծ ձեռնհասութիւն ունի, կը յայտարարէ թէ վերջին տասը տարիներու միջոցին ծովային հաւասարակշռութիւնը զգալի կերպով փոխուած է երկու կիսագունտներուն մէջ։ Քսան տարի առաջ Ֆրանսա ծովի վրայ Մեծն-Բրիտանիոյ միակ հակառակորդը կը նկատուէր և Եւրոպայի մէջ ծովային զօրութեան ծանրութեան կեդրոնը տակաւին Միջերկրականի մէջ էր։ Այսօր ծանրութեան կեդրոնը Հիւսիսային ծովին մէջ փոխադրուեցաւ, մինչդեռ Խաղաղական Ովկէանոսի մէջ Անգլիոյ նաւային զօրութիւնը տեղի տուաւ Մ. Նահանգաց՝ արեւմտեան եզերքներուն վրայ և Ճաբոնի ալ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ։ Լորտ Էշըր կ'ըսէ թէ Անգլիոյ նաւային գերակշռութեան այդ յեղումը արդիւնք է Գերմանիոյ ծովային զօրութեան յառաջդիմութեանց։ Գերմանիոյ ծովային զօրութիւնը այնքան շատ աւելցաւ և անոր մարտանաւերը այնքան ահագին են, որ Գերմանիա պարտադրեց Անգլիան՝ համախմբել իր ուժերը, որուն արդիւնքը եղաւ ուրիշ տէրութեանց յանձնել Խաղաղական Ովկէանոսի տիրապետութիւնը։ Այդ հակառակութիւնը կրնայ բարեկամական հանգամանք մը ունենալ, բայց սա միակ պայմանով որ Անգլիա միշտ տէրէ իր եզերքներուն շրջակայ ծովերուն։ Լորտ Էշըր կը պահանջէ թէ Գերմանիոյ շինել տուած իւրաքանչիւր նաւին փոխարէն, Անգլիա երկու հատ շինել տայ հաւասար կարողութեամբ։

ՍԸՐ Հ. Ք. ՊԷՆԸՐՄԷՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԸ
ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին նստաշրջանին վերաբացումը, երկուշաբթի օրը, նուիրուեցաւ հանգուցեալ Սըր Հ. Ք. Պէնըրմէնի յիշատակին։ Նախարարապետ Պ. Էսգուիթ ներբողական մը խօսեցաւ հանգուցեալ նախարարապետին համար և ըսաւ թէ Սըր Հ. Ք. Պէնըրմէն մեծապէս կը սիրէր խաղաղութիւնը։ Սրտայոյզ կերպով նկարագրեց Սըր Հ. Ք. Պէնըրմէնի հետ իր վերջին տեսակցութիւնը՝ անոր հրաժարելէն օր մը առաջ։ Իր միտքի բոլոր կարողութիւնները պահած էր և միշտ կը հետաքրքրուէր երկրին ու Խորհրդարանին գործերով. նաև արիութեամբ կը սպասէր մահուան, որուն մօտալուտ ըլլալը գիտէր։ Պ. Էքիրս Տուկլաս, Պ. Պալֆուրի տեղ խօսելով, որ հիւանդութեան պատճառաւ բացակայ էր, ըսաւ թէ ընդդիմադիրներուն անունով կը ձայնակցի Պ. Էսգուիթի. յայտարարեց թէ վախճանեալ պետական մարդուն քաղաքական հակառակորդները անոր բարեկամներուն չափ մեծապէս կ'ողբան անոր կորուստը։ Իրլանտական կուսակցութեան կողմէ Պ. Օքոնոր ըսաւ թէ Սըր Հ. Ք. Պէնըրմէնի մահը Իրլանտայի համար խիստ աննպաստ բան մըն է։ Ուրիշներ ալ խօսելէ ետքը, Երեսփ. Ժողովին նիստը դադրեցաւ սուգի համար։

— Ֆրանսայի նախարարապետ Պ. Քլէմանսօ յայտարարեց Ֆրանսական թերթի մը Թղթակցին թէ Սըր Հ. Ք. Պէնըրմէնի յուղարկաւորութեան հանդէսը զինքը խորապէս յուզած էր՝ ազնուապետական ու պարզ հանգամանքովը։ Պ. Քլէմանսօ նաև ըսաւ թէ շատ զգածուած էր Անգլիոյ պաշտօնական շրջանակներուն և ժողովրդեան կողմէ քանի անգամներ իրեն նկատմամբ ցոյց տրուած համակրութիւններէն։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԵՐԸ

Մ. Նահանգաց Ծերակոյտը, հակառակ պերճախօս պաշտպանողականներու, երկուշաբթի օրը, Երեսփ. Ժողովին նման, 23ի դէմ 50 ձայնով մերժեց նախագահ Պ. Ռուզվէլտի ուզած վարկերը՝ չորս զրահաւորներու շինութեանը համար։ Պ. Ռուզվէլտ պիտի բաւականանայ երկու զրահաւորներով, սակայն, իբրեւ փոխարինութիւն, Ծերակոյտը պիտի հաւանի, որպէս զի ամէն տարի Տրէտնոթի նման երկու զրահաւորներ շինուին։ «Դրբոդ»ներու և դրամագլուխին ու աշխատութեան յարաբերութեանց խնդրոյն գալով, Պ. Ռուզվէլտ, երկուշաբթի օրը, այդ մասին նոր պատգամագիր մը ուղղեց Խորհրդարանին, ուժգնօրէն պնդելով մարտ 25ի պատգամագրին վրայ, որ կը պահանջէր օրէնք մը հաստատել, սահմանափակելու վճռագիրներու առժամեայ գործադրութեան դրութիւնը և աւելի ընդարձակ իրաւասութիւններ տալու կառավարութեան՝ մեծ արհեստագիտութեանց գործառնութիւններուն վրայ հսկելու համար։ Նախագահը կ'առաջարկէ յանձնաժողով մը կազմել երեսփոխաններէ և կառավարութեան մասնագէտներէ՝ դրամն ուսումնասիրելու և պատրաստելու մաքսային սակացոյցին վերաքննութիւնը։ Պ. Ռուզվէլտ կը յուսայ նաև թէ ելմտական առժամեայ միջոցներ պիտի ընդունուին՝ յառաջիկայ երկու տարիներուն ծագելիք դժուարութեանց առաջքը առնելու նպատակով։ Նախագահը, «Դրբոդ»ներու և «Քէնթէքս»ներու վրայ խօսելով, որոնց դէմ հսկողութեան օրէնքներ պահանջած էր, խստիւ կը քննադատէ հարստութեանց ցանկութիւնը քարոզողները և միլիառատէրերու այն դասակարգը, որ, կ'ըսէ, անշուշտ ամերիկեան քաղաքացիներուն նուազ յանձնարարելի մասը կը կազմէ, Պ. Ռուզվէլտ կը յարէ.

«Հարստութեանց ցանկութիւնը քարոզողներու հակառակ կուսակցութիւնը կը գտնուի միլիառատէրի այն տիպարին մէջ որ կարելի է նուազ յանձնարարելի է և անշուշտ նուազ օգտակարն ամերիկացի բոլոր քաղաքացիներուն։ Ամերիկեան այդ միլիառատէրին համար է որ իրաւամբ ըսուած է թէ որքան մարմինը մեծնայ, դէմքը այնքան կարծր և անողոք կ'ըլլայ. անոր տղան յիմար մըն է և աղջիկը օտար ազնուականուհի մը։ Անոր կարծեցեալ հաճոյքները տաղտալի և աննշան պերճանքի մը բերմունքն են։ Սակայն անոր իրական վայելքը և կեանքին ամբողջ զբաղումը դրամին զօրութեան կուտակումը կամ գործածութիւնն է՝ իր ամէնէն ստոր և կծծի ձեւին տակ։»

Նախագահին պատգամագրին կցուած է պաշտօնէից տեղեկագրին ելմտական այն յանձնաժողովին, որ վերջերս քննութիւն մը կատարեց Պօղըլնի մէջ։ Պ. Ռուզվէլտ այդ տեղեկագրին մէջ վեր կը հանէ ամերիկեան պողպատի գլխաւոր գործարանատէրերու դէմ եղած գաղտնի միաբանութեան ամբաստանութիւնները՝ կամուրջի մը շինութեան յանձնառութեանց առթիւ։ Նախագահը այդ ամբաստանութիւններէն կը հետեւցնէ թէ մեծ արհեստակցութիւնները պէտք է կառավարութեան հսկողութեանը ենթարկուին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԸ

Պերլինէն հեռագրելով կը գրէ Թանի Թղթակիցը. — «1907ի ելմտական տարեշրջանին հաշիւները փակուեցան։ Բացարձակապէս ցոյց կուտան 1906ին քուէարկուած տուրքերուն անբաւականութիւնը, որոնք 66 միլիոն մարք արտադրեցին, մինչդեռ ելմտացոյցին մէջ 93 միլիոն ենթադրուած էր։ Ամէնէն աւելի յուսախաբութիւն պատճառեցին երկաթուղիներու տոմսակներուն համար հաստատուած դրոշմաթուղթերուն և ժառանգութեանց տուրքերուն հասոյթները։ Այս վերջինը մանաւանդ տասը միլիոն մարք պակաս եղաւ։ Ամէնէն լաւ յաջողութիւնը ունեցան մաքսերը և սպառման նիւթերու տուրքերը, որոնք, թէեւ 990 միլիոն մարք ենթադրուած էին, սակայն 1043 միլիոն մարք արտադրեցին։ Վերջապէս, 1907ի տարեշրջանը ենթադրուածէն վեց միլիոն աւելի հասոյթ արտադրած է։ Դիտելի է որ Թան, 1906ին Պ. ֆոն Շթէնկէլի ելմտական ծրագրին վրայ խօսելով, գուշակած էր հիմա պաշտօնապէս հաստատուած անյաջողութիւնը։»

ՊԱՊԸ ԵՒ ԼԵՀԵՐԸ

Պապը ընդունեց լեհ ուխտաւորներու խումբ մը՝ Բօզէնի ու Կնէզէնի թեմերուն վարիչ Պ. Լիբօվսգիի առաջնորդութեամբ։ Պիոս Ժ. զանոնք ողջունեց ըսելով. — «Ընտանիքի մը մէջ հայրը ամէնէն աւելի կը սիրէ իր հիւանդոտ տղան։ Ասոր համար է որ մասնաւորաբար կը սիրեմ զձեզ. կը ճանչնամ Եկեղեցիին նկատմամբ ձեր հաւատարմութիւնը և գիտեմ թէ միշտ Եկեղեցիին հաւատարիմ զաւակներ պիտի մնաք։» Գերման լրագիրներուն այն թղթակիցները, որոնք յարաբերութիւն ունին Վատիկանի հետ, կ'ըսեն թէ Պապին այդ յայտարարութիւնը քաղաքավարական պարզ պարբերութիւն մըն է և թէ Պապին միտքին մէջ քաղաքական որ և է նշանակութիւն չունի, քանի որ Լեհերուն համար հաճելի բան մը ըսել ուզած է, սակայն Լեհերը միեւնոյն կերպով չեն ըմբռներ այդ խօսքերը։

ՖՈՆ ՊԻՒԼՈՎ ԻՇԽԱՆԸ
ԱՆԼՊԻՐՇ ԳՐՈՒԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ՊԱՅՔԱՐԸ

Բօսդ կ'ըսէ թէ գերման ազնուականներու վերջին համաժողովին մէջ տրուած որոշման մը համաձայն, աղերսագիր մը մատուցուեր է նախարարապետ ֆոն Պիւլով իշխանին, աւելի ազդու կերպով մաքառելու լպիրշ հրատարակութեանց և նկարներու դէմ։ Ֆոն Պիւլով իշխանը սապէս պատասխանեց այդ աղերսագրին. — «Գերման ազնուականութիւնը կրնայ վստահ ըլլալ թէ կատարելապէս համամիտ եմ անբարոյական գրուածներու և նկարներու դէմ մաքառելու համար եղած ջանքերուն և թէ պատրաստ եմ բոլոր ուժովս աջակցելու։ Միթէ հիմնական օրէնքները պէտք ունի՞ն ամբողջանալու և զօրանալու՝ լպիրշ հրատարակութեանց դէմ մղուած պայքարին առթին ձեռք բերուած փորձառութեամբ։ Այդ կէտը պիտի քննուի Պատժական Օրէնքին վերաքննութեան պահուն, որուն ձեռնարկուած է արդէն։ Հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուի, որպէս զի առժամեայ ծրագիր մը պատրաստելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը սահմանէ ազնուականներու համաժողովին մէջ տրուած որոշումները։ Կը յուսամ թէ կատարելապէս պիտի յաջողի ներկայ կացութիւնը բարւոքելու նպատակով մղուած ազնիւ պայքարը, այն միջոցին երբ հանրութիւնը հետզհետէ աւելի գիտակից կ'ըլլայ լպիրշ գրուածներու և նկարներու տարածման գործած չարիքներուն, մանաւանդ երիտասարդներու համար։»

ՎԱՏԻԿԱՆԻ ՄԷՋ ՊԱՏԱՀԱԾ
ԴԱՑԹԱԿՂԱԿԱՆ ԴԷՊՔԸ

Անցեալ օր պատմեցինք թէ Վիեննացի բրոֆէսոր մը և կինը ու քենին, Վատիկանի մէջ Պապին կողմէ մատուցուած պատարագին ներկայ գտնուելով, հաղորդութիւն առած և յետոյ իրենց թաշկինակին մէջ պահած էին։ Իտալական լրագիրներուն ըսածին նայելով, այդ բրոֆէսորը՝ Պ. Զայլպակէն դատաստանի պիտի ենթարկուի Աւստրիոյ մէջ, Պ. Զայլպակէն արդէն այդ պատճառով դադրած է ուսուցչութեան պաշտօնէն, որով խնդիրը փակուած կը նկատուէր, սակայն իտալական թերթերը կը յարեն թէ այդ լուրը եթէ հաստատուի, ասկէ կը հետեւի որ Աւստրիոյ կառավարութիւնը տեղի տուած է Վատիկանի պահանջումներուն, որ կ'ուզէ Պ. Զայլպակէնը դատաստանի ենթարկել՝ կաթոլիկ կրօնքին նկատմամբ յարգանքի մասին թերացած ըլլալուն համար։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. Պալատ վերադարձաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՃԱՇԿՈՅՈՅԹ. — Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, Գերմանիոյ դեսպան Պարոն ֆոն Մարշալ, Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվ, Ամերիկայի դեսպան Պ. Լէյշմէն և Հոլանտայի դեսպանատան գործակատար կոմս Լիմպուրկ Սթիրում, որ Հոլանտայի արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ դիւանապետ կարգուած ըլլալով Կ. Պոլիսէն պիտի մեկնի, պատիւ ունեցան ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Կ. Վեհափառութեան։

Պարոն ֆոն Մարշալ Վեհ. Սուլթանին ներկայացուց Մէքլէնպուրկ-Շվերինի մեծ դուքսին որդին Բարձր. Քարլ Պօրվին դուքսը, որ զբօսական պտոյտի համար Կ. Պոլիս կը գտնուի, և ֆոն Իկէնպուրկ կոմսը։

ՄԷՔԼԷՆՊՈՒՐԿ-ՇՎԷՐԻՆԻ Քարլ դուքսը ու ֆոն Իկէնպուրկ կոմսը, երէկ, կայս. Պալատան հիւրանոցէն դիտեցին Սէլամլըքի արարողութիւնը և արարողութեան վերջը փաշայի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։ Դուքսին և կոմսին պատուասիրութիւններ եղան ճոխ ճաշասեղանէ մը։ Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը դուքսը և կոմսը, Գերմանիոյ դեսպանին հետ և արարողապետ Կամիլ փաշայի առաջնորդութեամբ, պատիւ ունեցան Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու և արժանացան կայս. մեծարանաց։ Դուքսը և կոմսը իրենց նկատմամբ եղած կայս. շնորհներուն համար շնորհակալութիւն մատուցին յատ. կայս. Թարգմանի պաշտօնը կատարեց Կոլիմ փաշա։

ՊԱՎԻԷՐԱՅԻ Մօրժ իշխանը, երէկ, Հիտայէթ շոգենաւակով Թարապիա գնաց և այցելեց գերման դեսպանատան ամառանոցին պարտէզը։ Յետոյ մինչեւ Մէտարպուրնը պտոյտ մը կատարելէ ետքը, Բերա Բալաս վերադարձաւ։ Կէսօրէն ետքն ալ Պոլսոյ կողմը անցնելով այցելեց մեծ մզկիթները։

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔ. — Պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղը նկատողութեան առաւ Տէֆթէրխանէի վարչութեան մէկ պաշտօնագիրը, որով հրահանգ կը խնդրէր սա խնդրոյն համար. — Քաղաքի մէջ առեւտուրով զբաղող անձ մը երբ առանց կալուածագրի ձեռք անցուցած հող մը ուրիշին վարձու տայ և տասը տարի անոր միջոցաւ մշակուելէ ետքը հողերու օրէնքին 78րդ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն հոն հաստատուելու իրաւունքի պահանջումով կալուածագիր առնելու համար դիմում ընէ, ի՞նչ ընելու է։ Պետական Խորհուրդին նոյն ճիւղը այդ մասին Շէյխ-իւլ-Իսլամին և դատական նախարարութեան հետ բանակցելով, սա որոշումը տուաւ. — Վերոյիշեալ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, հաստատուելու իրաւունքին վաւերականութիւնը կախում ունի պետական և «Մէվգուֆէ» հողերը տասը տարի առանց որ և է վէճի մշակելու և իրեն սեփականացնելու պայմաններէն, մինչդեռ երբ անհատ մը առանց կալուածագրի իրեն սեփական ըրած հող մը ուրիշին վարձու տալով տասը տարի անցնելէն ետքը դիմում ընէ և հոն հաստատուելու իրաւունք պահանջելով կալուածագիր ուզէ, օրէնքին այդ տրամադրութենէն չի կրնար օգտուիլ, քանի որ վարձակալութեան պայմանագրութեան կնքումը սեփականութեան իրաւունք չի տար։ Այդ մասին պահանջում մը ունեցողները կրնան դատարանի դիմել և խնդիրը հողերու վերաբերելուն պատճառով, այդ կարգի դատերը պէտք է տեսնուին Ասլիէի դատարաններուն առջեւ։ Վերոգրեալ որոշումը հաղորդուեցաւ պէտք եղած տեղերը։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ դեսպան Բալլավիչինի մարքիզը, որ արձակուրդով Վիեննա կը գտնուի, այսօր Կ. Պոլիս կը վերադառնայ։

ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ. — Օրէնքը կը տրամադրէ թէ ոչ-իսլամ վարժարանի մը մէջ երբ տարափոխիկ հիւանդութիւն մը ծագի, պէտք է տեղեկութիւն հաղորդել նահանգական վարժարաններու Տնօրէնին։ Քաղաքապետութիւնը նկատելով որ այդ պարագան կրնայ յապաղումներու պատճառ ըլլալ, որոշեց թէ երբ ոչ-իսլամ վարժարանի մը մէջ տարափոխիկ հիւանդութիւն ծագի, թաղապետական բժիշկները նոյն վարժարանը առժամապէս փակեն և կամ ախտահանեն, յետոյ օրը օրին և ուղղակի տեղեկութիւն հաղորդեն ոչ-իսլամ վարժարաններու քննիչին։

ՄԱՀՍՈՒՍԷԻ վարչութիւնը տուպա մը դնել տուաւ Սէտիւլպահր Գավալ Ջէլ մէջ ծովեզերքը։ Իհսան շոգենաւը, երէկ, առաջին անգամ ըլլալով այդ նաւամատոյցին մօտեցաւ։ Այդ առթիւ ոչխարներ զենուեցան և աղօթքներ եղան Վեհ. Սուլթանին համար։

ՀԻՃԱԶԻ Համիտիէ երկաթուղիին ի նպաստ ծախու հանուած հին նամականիշներու, քարտ-փոսթալներու և նամակադրոշմ ունեցող պահարաններուն համար 102,500 ֆր. գին տուող եղած է։ Հետեւաբար հարիւրին հինգ աւելցնելով գնել ուզողները, այդ գումարին հարիւրին տասը համեմատութեամբ երաշխաւորութեան գումարով և կամ պանքայի և բաշխաւորութեան գիրով պէտք է դիմեն նոյն երկաթուղիին ելմտական վարչութեան հաշուակալութեան դիւանին։

ՄԵԾ ՊԱՐԳԵՒԸ. — Ինչպէս ծանուցուեցաւ, Րումէլի երկաթուղիին վերջին վիճակահանութեան առաջին պարգեւը 600,000 ֆր. շահող 966,573 թիւ պարտաթուղթին տէրը Եգիպտոս կը գտնուի։ Այդ գումարը Աթէնքի Պանքային մասնաճիւղին կողմէ նոյն անձին հասցուցուած ըլլալով, այդ Պանքային Կ. Պոլսոյ ճիւղը երէկ պարտաթուղթը Օսմ. Պանքային ներկայացնելով առաւ 600,000 ֆր.։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՅ. — Կեսարիոյ Կէրմիր գիւղին մէջ Թուրք կին մը կայ հարիւր երեսուն տարեկան, որ կատարելապէս առողջ է և բազմաթիւ զաւակներու և թոռներու տէր։

ԴԱՆԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆ Պալըք Բազարի կողմը, Ապաճըլար Ճատտէսի, Նիհատ պէյի խանին մէջ, Սաֆրալի դաշոյնով սպաննեց Իսբիրթալը յանձնակատար Տիմիդրին, 27 տարեկան։ Ոճրագործը ձերբակալուելով խոստովանեցաւ իր արարքը, ըսելով թէ ընկերներէն մէկը փոքր ատրճանակ մը տուած էր իրեն նորոգելու համար և թէ Տիմիդրի զայն ձեռքէն առած էր ու չէր տուած։ Այդ պատճառով մէջերնին կռիւ մը ծագած էր, որուն հետեւանքով հացի դանակով մը զարկած էր Տիմիդրին։

ՌՈՒՄԷԼԻ ՀԻՍԱՐԻ մէջ, առջի իրիկունը, ցաւալի արկած մը պատահեցաւ։ Պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղին առաջին օգնական Քէմալէտտին պէյի որդին՝ Արիֆ պէյ, տասնըչորս տարեկան, հինգշաբթի օրը հիւր գնաց առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան նախկին հաշուակալ վախճանեալ Թէվֆիգ պէյի ընտանիքին։ Իրիկունը Արիֆ պէյ, սպասաւոր մը և երկու փոքր տղաք պտոյտի գացին պարտէզին մէջ։ Արիֆ պէյ հոն սկսաւ ծաղիկ հաւաքել բերանը բաց ջրհորի մը շուրջը և հաւասարակշռութիւնը կորսնցնելով ջրհորը ինկաւ։ Թէեւ անմիջական օգնութիւններ հասան, սակայն անշունչ դիակը միայն գտնուեցաւ։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ. — Գարամանցի Լամպօ, որ գինետան մէջ աշկերտութիւն ըրած էր և վերջերս անգործ կը պտտէր, առջի գիշեր Հալըճըօղլըի նաւամատոյցը կեցող ածուխի նաւը մտնելով պարկ մը ածուխ և յետոյ սափրիչ Մկրտիչ աղայի սրճարանը մտնելով աթոռներ, մեքենայ եւն. կը գողնայ։ Առտուն կանուխ ածուխը 12 ղրշ.ի Նազարովճանի մը ծախելով, կ'անցնի Ղալաթիա։ Լամպօ ածուխին պարկը կռնակը տեսնողներ կը պատմեն աղքին անցին, ուրկէ Մկրտիչ աղա կասկածելով կ'երթայ Ղալաթիա, Լամպօն կը գտնէ և զայն խոստովանեցնելով կ'իմանայ թէ գործիքները 100 ղրշ.ի փոխարէն մէկուն քով աւանդ թողած է։ Իսկոյն դրամը վճարելով բերել կուտայ զանոնք և յետոյ Լամպոյի մօրմէն կ'առնէ ստակը։ Այս միջոցին Լամպօ անյայտ կ'ըլլայ, բայց այս առտու Պօղահանէի կողմը, սրճարանի մը մէջ կը ձերբակալուի։ Ասկէց առաջ Խասգիւղի մէջ պատահած քանի մը գողութեանց հեղինակն ալ Լամպօն ըլլալ կը կարծուի։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ մէջ, երէկ գիշեր, Արամ Յովհաննէսեան անուն մէկը իր ընկերներէն Տիգրանը դանակով երեք տեղերէն վիրաւորած ըլլալով, ձերբակալուեցաւ։

ՊԱՐՍԻՑ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Վաղը, մայիս 3, ձայնական և գործիական մեծ նուագահանդէս մը պիտի տրուի Պարսից դեսպանատան սրահներուն մէջ, ի նպաստ պարսկական հիւանդանոցին ու վարժարանին, կէսօրէն յետոյ ժամը 2ին, հովանաւորութեամբ Պարսից դեսպան իշխան Միրզա Րիզա խանի։ Ծանօթ և կարող արուեստագէտներ ու արուեստագիտուհիներ պիտի մասնակցին այս նուագահանդէսին, որ փայլուն ըլլալ կը խոստանայ։ Կարգադիր Մասնախումբին մէջ կը գտնուին առողջապահական խորհուրդի անդամ Նամըգ պէյ (պատուական նախագահ), Վիքթր Պօնք-Ֆէրոնի Տնօրէն՝ Պ. Կէրօօն (գանձապետ), պարսկական դեսպանատան քարտուղար Պ. Էօժէն վան Բամբ (քարտուղար), իսկ անդամներն են՝ Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան, Մուխթար պէյ, պարսկական դեսպանատան առաջին թարգման Յովհաննէս խան, Րէշատ Ֆուատ պէյ, Մուսա խան, Հրանտ Շամամճեան խան, Սաադ խան, Պ. Պլանշէ, Պ. Ժ. Պարաջջի, Տօքթ. Սամուէլ խան, Պ. Ժ. Պախ, Պ. Ա. Քօվօ, Պ. Օ. Միցցի, Ա. Դարակճեան խան էֆ., Պ. Ժ. Էլիասքօ, Լ. էֆ. Սէրվիչէն, Պ. Ժ. Սթավրօ և պարսիկ գաղթականութենէն ուրիշ ծանօթ անձնաւորութիւններ։ Աւասիկ նուագահանդէսին ծրագիրը.—

Ա. ՄԱՍ

1. Մէրքընիէ. Ա. Սօմէյլ տ'անֆան (պէրսէօզ. միայն ջութակով)
Պ. Սուլէրլօֆ
Բ. Ռօմանս սան բարօլ
Գ. Մանտօլինաթա
Նուագախումբով
2. Ծօրտանի. Պարօ միօ պէն
Սէրէնատ Ֆրանսէզ (միայն թաւջութակով)
Պ. Սթանօ
3. Կունօ. Ֆաուստ. Էր տէ պիժու
Օր. Լիւպէն
4. Շոբէն. Երկու Բոլոնեական երգեր.
Պ. Հէկէր կողմէ դաշնակով

Բ. ՄԱՍ

1. Սէն-Սանս. Լը Սինյ
Փոփփէր. Մազուրկա (միայն թաւջութակով) Պ. Սթանօյի կողմէ
2. Մէյէրպէր. Լ'Աֆրիքէն. Էր տէ սօմէյլ.
Փօնշիէլլի. Մա պիէն-էմէ, (Ջէլօմի),
Օր. Լիւպէնի կողմէ երգուած
3. Շոբէն. Ա. Նոքթիւռն
Բ. Վալս
Պ. Հէկէրի կողմէ դաշնակով
4. Մէրքընիէ. Ա. Կավոթ «Նէմիրօ»
Բ. Օպադ
Գ. Ալլեկրօ Մարսիալ
Նուագախումբով

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՅՈՒՆԱՑ Տ. ԵՈԱՔԻՄ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ
Տ. ՕՐՄԱՆԵԱՆ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ

Յունաց Տ. Եոաքիմ Ս. Պատրիարքը, ինչպէս գրած էինք, երէկ ժամը 7½ին Ազգ. Պատրիարքարան երթալով Ս. Զատկի առթիւ փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Տ. Օրմանեան Ս. Պատրիարք Հօր։

Ժամանումէն շատ առաջ արդէն Պատրիարքարանի Մայր եկեղեցիին փողոցները և տանիքը լեցուած էին հայ և յոյն երկսեռ հետաքրքիրներու բազմութիւնով մը ու անհամբեր կը սպասէին Ն. Սրբազնութեան գալստեանը։ Երբ Տ. Եոաքիմ Պատրիարք հանդիսաւոր կառքերու թափորով մը մօտեցաւ Գումգափուի Յունաց Ներսիվէնկի և Բանաէա եկեղեցիներուն, անոնց զանգակները սկսան հնչել և երբ թափօրը նոյն հանդիսաւորութեամբ հասաւ Ազգ. Պատրիարքարան, Մայր եկեղեցիի զանգակներն ալ սկսան հնչել։ Պատրիարքարանի արտաքին դրան երկու կողմը կարգաւ բարեւի կեցած էին թաղին ոստիկանները, ոստիկան-զինուորները և ոստիկանապետը։

Տ. Եոաքիմ Սրբազան կառքէն իջնելով նախ դուռնէն ընդունուեցաւ վաղաօրինակ վարդապետներու կողմէ, որոնք մինչեւ սանդուխին ստորոտը կեցած էին կարգաւ. սանդուխին երկու կողմը կեցած էին նաև քահանաներու դասը և բարապաններ։ Սանդուխին գլուխէն հիւր Պատրիարքը ընդունուեցաւ Տ. Տ. Զաւէն Տէր Եղիաեան և Գէորգ Ասլանեան Ծ. վրդ.ներէն ու առաջնորդուեցաւ դահլիճ, որուն դրան առջեւ կը սպասէր Տ. Օրմանեան Ս. Պատրիարքը՝ վեղարը գլուխ։ Երկու ազգերու հոգեւոր պետերը ողջագուրուեցան և Տ. Եոաքիմ Պատրիարք «Քրիստոս յարեաւ»ով շնորհաւորեց Ս. Զատիկը՝ Տ. Օրմանեան Ս. Պատրիարքին որ առաջնորդեց դահլիճ։ Երկու Պատրիարքները բազմեցան դահլիճին ճակատը զետեղուած երկու աթոռներու վրայ, իրենց շուրջը ունենալով Կոնիայի մետրապոլիտ Տ. Աթանասիոս, Քիոսի մետրապոլիտ Տ. Գոսթանտինոս, Սէրրուլացի մետրապոլիտ Տ. Կրիկորիոս. նաև Յոյն Պատրիարքարանի Խառն Ժողովին անդամներէն Ֆէյթօն պէյ Էնօթիատիս, Բալլաքի էֆ. Գարաթէօտորի, գործակատար Անտոնագի էֆ. և աւագ քարտուղար Նիքոլօբուլօ էֆ.։ Ներկայ էին հայ կղերական դասէն Տ. Տ. Զաւէն Տէր Եղիաեան, Գնէլ Գալէմքեարեան, Աղան Համամճեան, Եղնիկ Պապազեան, Ղեւոնդ Դուրեան, Փառէն Մելքոնեան, Գէորգ Ասլանեան և Եղնիկ Պապազեան Ծ. վրդ.ները և քահանաներ. Կեդր. Վարչութենէն՝ Յարութիւն էֆ. Ասլանեան և Մկրտիչ էֆ. Աստաեան, աւագ գործակատար Արիս էֆ. Ֆէնճեան և հայ ու յոյն մամուլի ներկայացուցիչներ։

Նախ Տ. Եոաքիմ Ս. Պատրիարքը ներկայացուց իր հետեւորդները Տ. Օրմանեան Ս. Պատրիարք Հօր, ինչպէս նաև ներկաներուն շնորհաւորեց Ս. Զատկի տօնը։ Խօսակցութիւնը ընդհանրապէս տեղի կ'ունենար թուրքերէն և ֆրանսերէն։ Տ. Եոաքիմ Ս. Պատրիարքը յունարէն լեզուով հետեւեալը խօսեցաւ Ս. Պատրիարք Հօր ուղղուած, զոր յետոյ ֆրանսերէնի թարգմանեց Բալլաքի Գարաթէօտորի էֆ.։ «Իմացայ, որ ըսաւ, այս կիրակի Գումգափուի դրան եկեղեցիին մէջ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէք և յետոյ հիւանդանոց պիտի երթաք Հայ Եկեղեցւոյ բարեպաշտ զաւակներուն կառուցած մէկ քանի յարկերու բացման հանդէսը կատարելու համար, Այս առթիւ կը շնորհաւորեմ Ձեր Ամենապատուութիւնը որ Հայ Եկեղեցւոյ աղքատիկ և հիւանդ զաւակներուն նոր ու արդի պահանջումներուն համաձայն շէնքեր կառուցանելու համար միշտ ջանքեր չէք խնայեր և միշտ կը խրախուսէք ձեր համայնքին բարեպաշտ և առատաձեռն զաւակները»։ Տ. Եոաքիմ Պատրիարք վերջացուց խօսքը, շնորհաւորելով այս առթիւ Ս. Պատրիարքը և Հոգաբարձութեան ժրաջան ատենապետը՝ Յարութիւն էֆ. Ասլանեանը, որ ըսաւ Հայ Եկեղեցիի պատուական և ազնիւ զաւակներէն մէկն է, որ միշտ կ'աշխատի այդ գթութեան յարկին օգտին համար։ Տ. Եոաքիմ Ս. Պատրիարքը այս առթիւ գովեստ ըրաւ նաև գործակատար Արիս էֆ. Ֆէնճեանի, իբրեւ կարող և լեզուագէտ անձնաւորութիւն։

Տ. Մաղաքիա Ս. Պատրիարքը, Գարաթէօտորի էֆ.ի թարգմանութենէն յետոյ շնորհակալութիւն յայտնեց Տ. Եոաքիմ Պատրիարքին՝ իր բարեմաղթութիւններուն համար, յարելով թէ Ասլանեան էֆ. արդէն միշտ իբրեւ օրինակ ցոյց կուտայ մերիններուն անմիջապէս կից գտնուող ձեր հիւանդանոցը՝ որ բնականաբար երբեք չի կրնար համեմատութեան դրուիլ, ըսաւ, մերինին հետ, իր յարկաբաժիններուն առատութեամբ և զանազան կատարելագործութիւններով. «Ասլանեան էֆ. արդէն միշտ կը յանձնարարէ, որպէս զի օր մը այցելենք մեր դրացի հիւանդանոցը և մտադրութիւն ունիմ օր մը այցելելու։» Տ. Եոաքիմ Պատրիարք պատասխանելով ըսաւ. «Ձեր հիւանդանոցն ալ բնականաբար հետզհետէ կը կատարելագործուի, քանի որ ժամանակները այնպէս կը պահանջեն»։

«Ձեր Եկեղեցիին զաւակները սակայն միշտ մեծ գումարներով կը նպաստեն, ըսաւ Տ. Օրմանեան Պատրիարքը, և ասիկա Ձեր Ամենապատուութեանը հայրական յորդորներուն շնորհիւն է։

— Մեր պարտականութիւնը յարեց Տ. Եոաքիմ Ս. Պատրիարքը, միշտ յորդորել է որ օգնեն բարենպատակ հաստատութիւններու և աղօթել անոնց համար որպէսզի միշտ յաջողութեան մէջ ըլլան անոնք, քանի որ երբ անոնք նիւթական միջոցներ չունենան, մենք ալ անոնց նպաստներէն կը զրկուինք հետեւաբար միշտ աղօթելու ենք Եկեղեցւոյ զաւակներուն համար։

—Այո՛, ըսաւ Տ. Օրմանեան Ս. Պատրիարք, անոնք կուտան և մեր գործը միշտ խրախուսել ու գրգռել է, և օրինակով մը բացատրելով իր ըսածը, յարեց թէ մենք ընթացող կառքին մղող ատամներն ենք. թէև կառքը կը քալէ, բայց անոր միշտ մղող ատամներ գտնուելու են։

Յետոյ Գոնեայի մետրապոլիտ Տ. Աթանասիոս տեղեկութիւններ առաւ Կեսարիոյ Հայոց Առաջնորդի մասին և Ս. Պատրիարք Հայրը գովեստով խօսեցաւ Պոլսոյ Սրբազանի համար, որ ըսաւ Վիճակին կրթական և եկեղեցական գործերուն յարատեւ կ'աշխատի։ Տ. Օրմանեան Սրբազան Պատրիարքը տեղեկութիւններ տուաւ եկեղեցական տօնախմբութիւններու մասին, յարելով թէ ասկէ վերջն է որ մայրաքաղաքիս այլ և այլ եկեղեցիներու տօնախմբութեանը առթիւ պատարագներ պիտի մատուցանէ, սկսելով Գումգաբուի դրսի եկեղեցիէն, որու բարերարն է, ըսաւ, հոգելոյս Պէզճեան Ամիրան։ Ամառնային եղանակին մէջ գրեթէ յաճախ կը զուգադիպին եկեղեցիի տօնախմբութիւններ. թէև տարւոյն մէջ ուրիշ օրեր նոյն Սուրբերու անունը կը տօնուին, բայց Զատկի վերջը կը յետաձգուի որպէսզի եկեղեցիները աւելի արդիւնաւորուին։

Խօսակցութիւնը այսպէս զանազան նիւթերու շուրջ շարունակուեցաւ և նոյն միջոցին Տ. Գնէլ և Տ. Ղեւոնդ Ծ. վրդ. ները Օրթոտոքս Պատրիարքին և հետեւորդ Սինոդի եկեղեցական անդամներուն աւանդական անուշ և սուրճ մեծարեցին, իսկ օգնական գործակատար Շահին էֆ. Գասպարեան և Վարչական դիւանի Ատենադպիր Հրանտ էֆ. Մարգարեան պատուասիրութիւններ ըրին աշխարհական հիւրերուն։

Ժամը գրեթէ ութն էր երբ Տ. Յովակիմ Պատրիարք և հետեւորդները հրաժեշտ առին Ս. Պատրիարքէն և ողջագուրուեցան Ն. Ամենապատուութեան հետ, որ մինչեւ սանդուխին գլուխը ընկերացաւ անոնց։

Վարը Մայր եկեղեցւոյ դուռնէն կազմուեցաւ շքեղ թափօր մը. առջեւէն կ'երթային Մայր վարժարանի երկսեռ աշակերտները գեղեցիկ շապիկներ հագած և ուրիշներ որոնք խաչվառներ կը կրէին։ Սաղաւարտակիր քահանաներ զգեստաւորուած կը խնկարկէին. յետոյ երկու կարգի վրայ կ'երթային քահանաներու դասը և բոլոր վարդապետները և էն վերջը կ'ուգար Օրթոտոքս Պատրիարքը, շրջապատուած մետրապոլիտներով։ Տաճարին բոլոր զանգակները կը հնչէին։ Ամէն ազգէ մեծ բազմութեան մը մէջէն թափօրը յառաջացաւ դէպ ի տաճար։ Դուռին մէջ ներկայ էին Գումգաբուի Բանաթա, Նէրսովրենիի, Այ Էլիա եկեղեցիներու Տ. Անտոնիոս, Տ. Նէրմաննոս, Տ. Եանի քահանաները և Թաղ. Խորհուրդէն անդամներ։ Տ. Յովակիմ Ս. Պատրիարքը առաջնորդուեցաւ ուղղակի բեմ և համբուրեց սեղանին վրայ Ս. Սկիհը. ապա Տ. Գնէլ Ծ. վրդ. հրաւիրեց Ս. Պատրիարքը բեմին վրայ դրուած Պատրիարքական մեծադիր ոսկեզօծ աթոռը։ Օրթոտոքս Եկեղեցիին Պետը յետոյ խուռն բազմութեան առջեւ յունարէն լեզուով կարճ քարոզ մը խօսեցաւ, զոր յետոյ թուրքերէնի թարգմանեց Գոնեայի մետրապոլիտ Տ. Աթանասիոս. իսկ բարեմաղթական մասը, Տ. Յովակիմ Պատրիարքին յանձնարարութեամբ, հայերէնի թարգմանեց Աբրա էֆ. Փէշճեան։

Ահաւասիկ Տ. Յովակիմ Պատրիարքի բուն քարոզին ամփոփումը.—

«Սիրելի եղբարք,

«Քրիստոսի հրաշափառ Յարութեան տօնը որ ուղղափառ պաշտամունքին մէջ ամէնէն մեծ ու խորհրդաւոր դէպքն է, որ ամբողջ քրիստոնեաներու համար առաջին ու ամէնէն յարգելի տօնն է, աստուածային սիրով մը իրարու կը միացնէ բոլոր քրիստոնեայ հաւատացեալները։ Այդ սէրը որ Աստուծմէ յայտնութեամբ տրուեցաւ՝ հաւատացեալ ժողովուրդին աւելի կը շեշտուի այսպիսի տօնական առիթներու մէջ, որուն հաւաստիքն է Հայ և Յոյն Եկեղեցիներու Հոգեւոր Պետերուն շնորհաւորական և բարեմաղթական փոխադարձ այցելութիւնները։ Այդ սէրը բոլոր հաւատացելոց կը ներշնչէ նոր կորով մը աւելի եւս աստուածահաճոյ ու առաքինական գործերու մղելու և հոգեւոր սփոփանք մը վայելելու։ Նոյն սէրը նաեւ իր երկնային շնորհներով կը զօրացնէ հաւատացեալը այս երկրաւոր կեանքին մէջ և կը մղէ միշտ բարեգործութեան։ Այս բարեմաղթութիւնները կ'ընեմ Հայ Եկեղեցւոյ օրհնեալ զաւակներուն և Ս. Զատկի հրաշափառ տօնը սրտագին կը շնորհաւորեմ։ Այս հրաշափառ Յարութեան տօնին առթիւ, այս Ս. Տաճարին մէջ ինծի նուիրական պարտականութիւն կը համարիմ յորդորել Հայ Եկեղեցւոյ զաւակները որ հանապազ աղօթեն Վեհ. Սուլթանին երկարակեցութեան համար, որուն բարձր հովանիին տակ Հայ և Յոյն Եկեղեցիները ու անոնց զաւակները միշտ ամէն կերպ պաշտպանութիւն, բարիքներ ու շնորհներ կը վայելեն։ Մաղթենք որ յարուցեալն Քրիստոս երկար օրեր պարգեւէ Վեհ. Կայսեր, որպէս զի իր հպատակները միշտ ապրին բարօրութեան և երջանկութեան մէջ։ Տէր Յիսուս կարողութիւն պարգեւէ նաեւ Ձեր սիրեցեալ Պատրիարքին և մեր եղբայրակցին՝ Տ. Օրմանեան Սրբազանի, որպէս զի կարենայ աշխատիլ յօգուտ և ի պայծառութիւն Հայ Ս. Եկեղեցւոյ։ Ամէն։»

Պատրիարքական այս քարոզէն վերջ դառնալով հանդիսաւոր թափօր կազմուեցաւ և Ն. Ամենապատուութիւն օրհնելով երկու կողմին վրայ խռնուած բազմութիւնը, դուրս ելաւ Տաճարէն։ Պատրիարքական փոխանորդ՝ Տ. Գաբրիէլ Սրբազան անձնական տկարութեան պատճառաւ բացակայ՝ իրեն փոխանորդ կարգած էր Տ. Գնէլ Ծ. Վ. ը, որ Տ. Յովակիմ Պատրիարքին կառքը նստած պահուն, յանուն Տ. Գաբրիէլ Սրբազանի, ընդունեց սիրալիր ողջոյնները Տ. Յովակիմ Պատրիարքին։

Օրթոտոքս Պատրիարքը իր հետեւորդներով ուղղակի մեկնեցաւ Բերա՝ և Սագըզ Աղաճի Հայ-Հռոմէականներու Պատրիարքարանը երթալով Զատկական տօնի առթիւ Տ. Սապպաղեան Սրբազանի եւս շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ։

⁂ Ըստ սովորութեան Տ. Յովակիմ Պատրիարք դրամական նուէր մը յանձնեց փոխանորդարանի, բաժնելու համար Մայր եկեղեցւոյ պաշտօնեաներուն։

ԼՈՒԻ ԼԱԼՈՒԱՅԻ ԿԱՐԾԻՔԸ
ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻԻ ՆՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ
ԵՒ Տ. ԿՈՄԻՏԱՍ ՎՐԴ.Ի
ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Լուի Լալուա, նշանաւոր երաժշտագէտը, որ միեւնոյն ժամանակ Լը Մի ռուար Միւզիքալ հանդէսին խմբագիրն է, Տ. Կոմիտաս վարդապետի տուած եկեղեցական նուագահանդէսին վրայ խօսելով, հետեւեալ տեսութիւնը կը պարզէ հայ եկեղեցական երաժշտութեան մասին.

— «Ո՛չ մէկ Ֆրանսացի չէր կրնար մտքէն իսկ անցընել՝ հայ եկեղեցական երաժշտութեան ա՛յսչափ հրապուրիչ և քաղցրալուր ըլլալը։ Հայ եկեղեցական երաժշտութիւնը նման է եւրոպական երաժշտութեան, բայց անկէ կը զանազանուի իր արեւելեան գունաւորութեամբ։ Ան քնքոյշ է և կախարդիչ ու խորին զգացումներով լեցուն։ Հայ եկեղեցական եղանակները կը բնորոշուին իրենց քնքոյշ եղանակաւորումներով և աշխոյժ ու ճկուն կշռաւորութեամբ։ Վերջապէս Հայ եկեղեցական երաժշտութիւնը սրտի խորունկ ծալքերէն բխող հանգամանք մը ունի։ Աստուծոյ և Սուրբերուն նուիրուած շարականներուն մէջ՝ մեղմ մելամաղձոտութիւն և երկիւղածութիւն կը հնչէ, որ գեղեցիկ մեղեդիներու յորդութեան մէջ կը ծածկուի. Հայ Եկեղեցական երգերուն մէջ բարեպաշտութեան ոգին կը ցոլանայ և ջերմեռանդ աղօթքը համարձակ կը յայտնէ իր Աստուծոյն իր սրտին բոլոր խորհուրդները և սրտին բոլոր բաղձանքները։ Տ. Կոմիտաս վրդ. եկեղեցական տխուր մեղեդի մը երգեց՝ այն տեսակ խորին զգացումով որ ներկաներուն աչքերէն արցունք և մեղեդիին աւարտելէն ետքը բուռն ծափահարութիւններ խլեց։ Տ. Կոմիտաս վարդապետ երաժշտական գեղեցկութեան բոլորովին անծանօթ հորիզոններ բացաւ մեր առջեւ և ցոյց տուաւ թէ ինք ո՜րքան զգայուն երգիչ, այնքան ալ հմուտ և վարպետ երգահան է։»

⁂ Ապրիլ 1ին Տ. Կոմիտաս վրդ. Պաքուի մէջ եկեղեցական նուագահանդէս մը տուած է, դաշնակահար Կարամուրզայի, երգիչ Պ. Տէմուրեանի և Տիկին Ղազարեանի մասնակցութեամբ։ Այս նուագահանդէսը 24 կտորներէ կը բաղկանար. երգչական խումբը 70—80 հոգիէ կազմուած էր։ Տ. Կոմիտաս վրդ.ի այս եկեղեցական նուագահանդէսը մեծ ընդունելութիւն գտած է տեղացի հասարակութեան առջեւ և քաղաքապետարանի ընդարձակ դահլիճը՝ ուր նուագահանդէսը կը տրուէր, խուռն բազմութիւն մը գտնուած է, լեցուն [illegible] և բացառիկ [illegible] ներկաներով։

ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆ

Թիֆլիսի Հայոց Առաջնորդարանին մէջ ապրիլ 6ին ժամը 1ին տեղի ունեցած է Ղուկասեան մրցանակաբաշխութեան հանդէսը, նախագահութեամբ տեղւոյն Առաջնորդ Տ. Գարեգին արքեպս. Սաթունեանցի։ Հանդէսին ներկայ գտնուած են կրթական հաստատութիւններէն ներկայացուցիչներ և գրասէրներու բազմութիւն մը։ Ղուկասեան գրական մրցանակաբաշխութեան միայուն յանձնաժողովին միայուն նախագահն է Թիֆլիսի Առաջնորդը որ այժմ Տ. Գարեգին արքեպս. Սաթունեանցն է. իսկ բարերարին կողմէ միայուն անդամ կարգուած են քահանայ մը և երկու կրթական անձնաւորութիւններ։ Միայուն յանձնաժողովին հրատարակած և նոյն հանդէսի միջոցին կարդացուած տեղեկագրէն կ'երեւայ թէ 1. 1902ին վախճանած դրամատէր Պ. Աւետիս Ղուկասեան կտակ մը գրած է, որով 60,000 րուպլի յատկացուցեր է Էջմիածնի, իբրեւ անձեռնմխելի գումար, որուն տոկոսներով երկրորդական վարժարաններու շրջանը աւարտող հայ ուսանողներ համալսարանական կրթութիւն պիտի առնեն. 10,000 րուպլի՝ Դուրեմի Հայոց դպրոցներուն և 25,000 րուպլի եւս իր կենդանութեան շինած՝ Վանքի Մայր եկեղեցիին կից գտնուող կրօնական թանգարանին միայուն յանձնաժողովին, հետեւեալ բարեսիրական նպատակները իրագործելու համար. այն է՝ Ա. 10,000 րուպլիի տոկոսները յատկացնել իւրաքանչիւր տարի գրական մրցանակի մը համար, Բ. 8,000 րուպլիի տոկոսներով պահպանել կրօնական թանգարանը, Գ. 6000 րուպլիի տոկոսներով ամէն տարի օժիտ տալ երեք ամուսնացող չքաւոր օրիորդներու (*) և 4000 րուպլիի տոկոսները ամէն տարի ապրիլ 7ին բաժնել աղքատիկ ընտանիքներու. 2. Թէեւ Պ. Ղուկասեան մեռած է 1902ին, բայց կտակակատարները սոյն գումարը ժառանգորդներէն առած են 1906ին, ուստի և մինչեւ այսօր տեղի չէ ունեցած մրցանակաբաշխութիւն։ 3 Առաջին մրցանակաբաշխութիւնը հետեւաբար կատարուած է ապրիլ 7ին և ներկայացուած 18 գրական աշխատասիրութիւններէն մրցանակի արժանի դատուած են երկու գրական աշխատասիրութիւններ. Ա. տեղագրական մը և Բ. հէքեաթներու հաւաքածոյ մը. Ա.ին 300 րուպլի և Բ.ին 200 րուպլի յատկացուած է։ Ասոնմէ զատ Յանձնաժողովը կտակուած գումարին՝ նախորդ տարիներու տոկոսներով հրատարակած է եկեղեցական մատենագիրի մը գործը և ձեռնարկած է երկրորդի մը հրատարակման. ասոնք պիտի ծախուին ժողովուրդին մատչելի աժան գինով մը։

(*) Ծ. Խ. — Ինչպէս կ'երեւի հանգուցեալ բարերարին կտակի այս տրամադրութիւնէն, հանգուցեալ Տօքթ. Վարդազարեանի կտակէն շատ առաջ 902ին Պ. Ղուկասեան՝ մտածած է հայ չքաւոր օրիորդներ և անոնց օժիտի պատրաստութեան համար 6000 րուպլի յատկացուցած է։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ վաղը առտու Գումգաբուի դրսի Ս. Յարութեան եկեղեցին մէջ պատարագելէ յետոյ, ինչպէս նախապէս ծանուցած էինք, պիտի երթայ Ազգ. Հիւանդանոց և ժամը 8ին Գ. Թեւերն Ուտճեաններու և Կիւլպէնկեաններու նորաշէն յարկաբաժիններու բացման հանդէսը պիտի կատարէ։

ԲՕՐԱՅԻ Թաղ. Խորհուրդին նորընտիր անդամները երէկ եկեղեցւոյ Խորհրդարանին մէջ կէսօրէ ետք ժողով գումարեցին և զբաղեցան դիւանին վերջնական ընտրութեամբ, Բարթիկ էֆ. Մնակեան ատենապետութենէ հրաժարած ըլլալով և անոր տեղ նոր ատենապետի մը ընտրութեան պէտքը զգալի ըլլալով, միաձայնութեամբ ատենապետ ընտրուեցաւ Յովհաննէս էֆ. Պոյաճեան, որ բացակայ էր այս նիստէն։ Կը յուսանք թէ Վսեմ. Յովհաննէս էֆ. յանձն կ'առնէ այս պաշտօնը և Թաղին եկեղեցական ու կրթական, ինչպէս նաեւ արհեստանոցն ու բարեգործական հաստատութիւնները նոր մղում մը կը ստանան, շնորհիւ Թաղ. Խորհուրդի գովելի ջանքերուն ու գործունէութեան և այդ հաստատութեանց համար թաղեցիներու փափաքը այս անգամ կ'իրագործուի, երբ ան այնքան փափաքող է իր Թաղին այդ կարգի հաստատութիւններուն բարգաւաճման ու ծաղկման։ Նորընտիր Թաղ. Խորհուրդը ինչպէս յայտնի է, առջի օրէն ձեռնարկեց իր խնամքին յանձնուած եկեղեցիին, դպրոցին ու արհեստանոցին բարեկարգութեանը եւ այդ մասին ոեւէ զոհողութիւն չի խնայեր. այսպէս եկեղեցւոյ երգեցողութիւնները կանոնաւոր հիմի մը վրայ դրուելով, քառաձայնի խումբ մը կազմելով, հոգ տարաւ եկեղեցիի պայծառութեան ու բարեզարդութեան և մղում տալով արհեստանոցի գործին, որուն նոր կազմակերպութեամբ և նոր միջոցներով բացումը յուսալի է որ [illegible] մօտ ժամանակի մը մէջ։ Այսպէսով Թաղ. Խորհուրդի դիւանը կազմուած է հետեւեալ կերպով. Յովհաննէս էֆ. Պոյաճեան (ատենապետ), Արամ էֆ. Հալաճեան (դերատենապետ), Խաչիկ էֆ. Ղազարոսեան (ատենադպիր) և Լեւոն էֆ. Յովհաննէսեան (գանձապետ)։

ԿՈՎԿԱՍԱՀԱՅ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆՆԵՐԸ.—Կրթական նախարարութեան Կովկասեան շրջանի Վերատեսչութեան հրատարակած պաշտօնական Տեղեկագրէն կ'երեւայ թէ Հայ Առաքելականները (Լուսաւորչականները) Էջմիածնի իրաւասութեան ենթակայ և 1874ին Գէորգ Դ. Կաթողիկոսի ժամանակ հրատարակուած օրէնքներուն, դպրոցական կանոններուն համաձայն կառավարուող 199 դպրոցներ ունին։ Այս դպրոցներէն Պաքուի նահանգին մէջ կը գտնուին 11, Գանձակի նահանգին մէջ՝ 39, Թիֆլիզի նահանգին մէջ՝ 38, Երեւանի նահանգին մէջ՝ 79, Քութայիսի նահանգին մէջ՝ 10, Ստաւրոպոլի նահանգին մէջ՝ 1, Տաղստանի շրջանակին մէջ՝ 1, Կարսի նահանգին մէջ՝ 8, Թերսքայի նահանգին մէջ՝ 7, Քուբանի նահանգին մէջ՝ 3։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ իր ձեռնասուններէն և Դպրեվանքի նորընծայ [illegible] Տ. Փառէն վրդ. Մելքոնեանի Ծայրագոյն Վարդապետութեան աւազանի իշխանութիւն պիտի տայ Աշխարհամատրան Կիրակի օրը, Խասգիւղի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիին մէջ, ուր պիտի պատարագէ Ն. Ամենապատուութիւն։ Խարտուլակի պաշտօնը պիտի կատարէ Պոլիս գտնուող երիցագոյն [illegible] Տ. Զաւէն Ծ. վրդ. Եղիայեան. այս առթիւ ներկայ պիտի գտնուին նաեւ Պոլիս գտնուող Դպրեվանքի բոլոր միաբան վարդապետները։

ՍԻՒԱՍՏԻՈՅ Կրօն. և Քաղաք. Ժողովները տեղւոյն մէջ առաջնորդական փոխանորդի մը ներկայութեան պէտքը զգալով, այդ պաշտօնին կոչած են Դպրեվանքի միաբան Տ. Շաւարշ վրդ.ը և այս մասին դիմում ըրած են Ս. Պատրիարք Հօր։

ՔԻՕԹԱՀԻԱ-ԱՖԻՕՆ Գարահիսարի Առաջնորդ ընտրուած էր Տ. Եղուանդ վրդ., որ սակայն միեւնոյն ժամանակ Առաջնորդ ընտրուած էր նաեւ Երզնկայի։ Այժմ, ինչպէս կը տեղեկանանք, Տ. Եղուանդ վրդ. նախապատուութիւն կուտայ Քէօթահիա-Աֆիոն Գարահիսարի Վիճակին, ուր կը գտնուի արդէն իբրեւ առաջնորդ. տեղապահ։ Արդէն նոյն տեղի պաշտօնական մարմինները այս ընտրութեան հաստատութիւնը խնդրած են Պատրիարքարանէն։

ՀԱՅ-ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ազգապետ Յակոբ էֆ. Պոյաճեան, երէկ, Ազգ. Պատրիարքարան երթալով Ս. Զատկի տօնին առթիւ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Ն. Ամենապատուութեան։

ՈՂԲԱՑԵԱԼ ուսուցչապետ Ռէթէոս էֆ. Պէրպէրեանի մահուան տարելիցին առթիւ վաղը [illegible] քարոզիչ Տ. Ղեւոնդ վրդ. Դուրեան հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցին, ի հանգիստ հոգւոյն ողբացեալ ուսուցչապետին, ինչպէս նաեւ Պէրպէրեան ընտանիքի բոլոր ննջեցելոց հոգւոյն։

ՍՊԼԱՆՏԻՏԻ տէր և տնօրէն Մկրտիչ էֆ. Թօքաթլեան փափաքելով որ Դպրեվանքի ուսանողները և միաբանները Զատկի առթիւ անմասն չմնան զատկական չէօրէկէն, նախընթաց շաբթու բաւականաչափ համեղ չէօրէկներ ղրկեց Արմաշ։

ՀԱՄԵՐԳԱՅԻՆ ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ
Ի ՆՊԱՍՏ
ԵԷՏԻ-ԳՈՒԼԷԻ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

ԲԵԹԻ-ՇԱՆԻ ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ
27 Ապրիլ 19.8, կիրակի ցերեկ ժամը ճիշդ 7ին

Շնորհալի մասնակցութեամբ
Օր. Զ. Շէօհլաեանի (մեցօ-սոփրանօ)
Տիկին Ա. Ֆիլէօի (քոնթրալթօ)
Հ. և Ա. Իգսէրճեան Քոյրերու (դաշնակ)
Ստեփան Ականեանի (թէնոր)
Մ. Սթանօթ (վիոլոնճէլ)
16 օրիորդներու քառաձայն խմբերգին
Կեդր. վարժարանի երգչական խումբին
40 անձերէ բաղկացեալ նուագախմբի մը
Նուագահանդէսին վարիչն է՝
Մաէսթրօ Լ. Մանաս
Դաշնակը պիտի նուագէ՝
Յարութիւն էֆ. Սինանեան

Աւասիկ Ցայտագիրը.—

Ա. ՄԱՍ
ՄԱՌՇ ՀԱՄԻՏԻԷ

1. Պեթովէն. Prométhée (Օրքեսթրի ուվերթիւր), Նուագախումբ
2. Ռեյէռ. La Statue (Margyane a la Fontaine), Couplets. Օր. Զ. Շէօհլաեան
3. Մաքս Պրուխ. Kol-Nidrée (adagio pour violoncelle). Մ. Սթանօ
4. Ժորժ Հիւյէ. Ա.) Rêverie / [illegible]. Բ.) Scherzo. Նուագախումբ
5. Կունօ. Foust. Si le Bonheur à sourire l'invite (ռոմանս). Տիկին Ֆիլէօ
6. Սէն-Սանս. Ա. Samson et Dalila (voici le printemps). Բէսառ. Բ. Tabarin (Les Bouquetières). Օրիորդներու քառաձայն խմբերգ

Բ. ՄԱՍ

7. Կրիկ. A la porte du Cloître. (cantate). պիտի երգեն՝ Սոփրանօ-սոլօ՝ Օր. Զ. Շէօհլաեան, Քոնթրալթօ՝ Տիկին Ֆիլէօ և Օրիորդներու Խմբերգ
8. Բիզէ. Carmen (romance de la Fleur) Ս. Ականեան
9. Սէն-Սանս. Sérénade d'Hiver (ձայնի խմբերգ՝ քառաձայն). Կեդրոնի երգչական խումբ
10. Սարասաթէ. Ա. Navarra. Ֆուլէճան. Բ. Dans des armes (Երկու դաշնակ). Հ. և Ա. Իգսէրճեան Քոյրեր
11. Տը Բրիլէ. La Source de la Vie(*). Քառաձայն խմբերգ
12. Զիլինկիրեան. Մաղթանք առ Վեհ. Սուլթանն. Համաձայն Խմբերգ

Թիւ 2, 3, 6 Ա. և Բ. և 7 կտորները նուագախմբով։

(*) Թիւ 2, 6 Ա. և Բ., 7 և 11 կտորները առաջին անգամ ըլլալով պիտի երգուին Կ. Պոլսոյ մէջ։

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Շնորհակալութեամբ կը կարդամ երէկուան թերթի մը 3497 մարտ 26/8 ապրիլ թուոյն մէջ թէ Պատրիարքարան ուղղուած երկու նամակներս Կեդր. Վարչ. Խառն Ժողովոյ կողմէ նկատի պիտի առնուին, բայց շատ կը ցաւիմ որ մեր մէջ անձնականութեան շուրջը դարձող խնդիրներ այնչափ յառաջացած են որ ամէն բան անձնականութեան կը վերագրուի, ինչպէս ուզած է հասկցնել իրիկուան նոյն թերթը. բայց քաւ լիցի. ինչ որ գրած եմ՝ ուղղակի խղճէս թելադրուած ճշմարտութիւններ են, եթէ երբեք գրածներուս մէջ մազի չափ պակսէր ճշմարտութիւնը, բնական էր որ չպիտի համարձակէի ստորագրութեանս տակ գրել թէ, «Եթէ տեղեկագրիս ճշմարտութեան վրայ կը տարակուսուի, կարելի է որ քննիչ մը ղրկուելով հաստատուի, հակառակ պարագային՝ պատրաստ եմ ո՛չ միայն քննիչի ամբողջ ծախսը վճարել, այլ և օրինական պատիժն ալ կրել»։ Հետեւաբար կը համարձակիմ ըսել որ գրութիւններուս պարունակութիւններն այնչափ ճիշդ են, որչափ երկու անգամ երկուք չորս կ'ընէ, ինչ որ նոյնը կը հաստատէ վերջերս անգամ մը եւս վճռական և բանիմաց դատակարգէն ղրկուած գանգատագիրը։ Արդ, կը յուսանք և կը սպասենք Պատր. Խառն Ժողովոյ արդարադատ որոշման։

Սամսոն
Հ. Ց. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ

ԱԶԴ.— [illegible] Նոր-Կիրակի, 20 Ապրիլ, Գերապատիւ Տ. Գէորգ Արքեպիսկոպոս Երէցեան հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել ի հանգիստ հոգւոց Գրիգոր էֆէնտի և Տիկին Աննիկ [illegible] գերդաստանի բոլոր ննջեցելոց։ Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեան ժամ 12 (Ը. Թ.), Ս. Պատարագի ժամ 2 (Ը. Թ.)։

Ի դիմաց Խնամակալութեան
Ատենադպիր Վ. Ատենապետ
ՀՐԱՆՏ ԱՍՏԱՏՈՒՐ Յ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ
Ղալաթիա

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ի գիտութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան Հոգաբարձութիւնս պատիւ ունի ծանուցանելու թէ ամսոյս 20՝ յառաջիկայ Նոր Կիրակէ օր հաստատութեանս Ս. Փ. եկեղեցւոյն մէջ Հոգեհանգստեան պաշտօն և պատարագ պիտի մատուցուի ի ձեռն Տ. Գրիգորիս Ս. արքեպ. Յովհաննէսեանի ի հանգիստ հոգւոյ եկեղեցւոյս վերաշինող Ազն. Թաշճեան Եղբարց հայրապետին ողբացեալ Դիոդինէս էֆ.ի և համայն ննջեցելոց Թաշճեան գերդաստանին և յաջողութեան կենդանեաց։

(Ներքին Հոգաբարձութեան)

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿ զուարթասէրներու յատուկ շաբաթաթերթին 34րդ թիւը հրապարակ ելած է հետեւեալ բնամակալ ու պայծառ բովանդակութեամբ.—Զատկական քրոնիկ՝ Վ. Փափազեան։ — Գիւղերու կեանքէն (Զրոյց)՝ Յ. Ալիփար։ — Գիւղը (Գնալը)՝ Ե. Թօլաեան։ — Անցած դարձածը (Լըլայի օպերէթթիֆով դիտուած)՝ Լիլիա։ — Աստղիկ Սըրճուրի — Սկզբունքներ գերեզմանագործներու (Զիշերուան)՝ Վ. Փըլըքեան։ — Կանացի քմահաճոյք (ֆանթէզի)՝ Վ. Սվաճեան։ — Շաբաթաթերթիս պատկերազարդ լուրեր խմբագրական ծանօթութիւններով։ Սրամիտ զրոյցներ։ Գաւառաց համար տարեկան 54, վեցամսեայ 27, Արտասահման՝ 14 Ֆր կանխիկ։ Հասցէ՝ Պապը Ալի Ճատտէսի թիւ 52։

ԾԱՂԻԿ տղոց և դպրոցականներու հանդէսին 49րդ թիւը հրապարակ ելաւ այս շաբթու հետեւեալ ճոխ բովանդակութեամբ և պատկերազարդ.— Յիշատակներ (դատաստան) Իշխան Միրզա Բիզոխեան։ — Մելինէ (պատկերով) Ծերուկ Հանին։ — Ապրիլ՝ Մելքոն Աստուրու։ — Ովկէանոսին մէջ կորսուած (պզտիկ թատերախաղ) Թրիւմեան Պերճուհի։ — Ցուրտը և ողորմի Թուփը՝ Քրիսթոֆ ֆօն Շմիթ։ — Կապիկը և կատուները (անգլիական առակ)՝ Տիգրան Սիւզմէեան։ — Ածխավաճառները՝ Աստոլֆ Քարքասօն։ — Կեցցէ՛ Ջուրը՝ ***։ — Քաջասիրտ տղան (մենախօսութիւն) Վաչէն Ժամ.։ — «Ծաղիկ» և դպրոցները։ — Մօրս [illegible]։— «Ծաղիկ»ի անցած երկու շաբթուան հանելուկներուն մրցանակները շահեցան Ղալաթիայէն՝ Գարեգին Յովակիմեան, Գոհարի վարժարանի սաները, Պէշիկթաշէն՝ Ճենանեան վարժարանի սաները, Արամ Մատթէոսեան և Պարտիզակի Բարձր. վարժարանի սաները։ Գինն է 20 փարա։ Բաժնեգինը 30 գրուշ։ Հասցէ, Ղալաթիա, Քուրշունլը խան։

ՀԱՅ-ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԲԵՄ

ՎԱՂԸ ՊԻՏԻ ՔԱՐՈԶԵՆ.—

Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ ժամը 9ին Բրոֆ. Ց. Հ. Ճէճիզեան։

⁂ Սկիւտարի մատուռին մէջ ժամը 4ին Պատ. Խ. Դուրզեան։

⁂ [illegible] մատուռին մէջ ժամը 3.30ին Տ. Հարլըն Պիչ, Բրոֆեսօր աստուածաբանական ճիւղի Եէյլի համալսարանին, որ շրջան մը կը կատարէ, այցելած ըլլալով Ճաբոն, Չինաստան և Հնդկաստան։ Քարոզը Թուրքերէնի պիտի թարգմանէ Վեր. Ց. Դ. Դրիգորեան։

⁂ Խասգիւղի մատուռին մէջ ժամը 7.30ին Վեր. Ս. Ց. Զորիկեան։

Լանկայի եկեղեցին Հաղորդութեան Ս. Խորհուրդ պիտի կատարէ վաղը, ժամը 8ին, [illegible] մատուռին մէջ։ Սեղանին պիտի սպասաւորեն Տր. Հ. Ս. Գարնէթ և Մր. Զ. Բիկչ։

ԵՐԻՏ. ՔՐԻՍ. ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԱՂՕԹԱԺՈՂՈՎ

Սկիւտարի մատուռին մէջ ժամը 7.30ին։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն, ապրիլ 30)

ՖՐԱՆՑ ԵՈԶԷՖ ԿԱՅՍԵՐ ՅՈԲԵԼԵԱՆԸ

ՎԻԵՆՆԱ, 29 ապրիլ.—Գերման դաշնակից վեհապետներուն Վիեննա այցելութեան յայտագիրը պատրաստուեցաւ իր ամէն մանրամասնութեամբ։ Վիլհէլմ կայսրն ու Աւկուստա Վիքթորիա կայսրուհին, ինչպէս նաեւ Աւկուստ Վիլհէլմ իշխանը և Վիքթորիա Լուիզէ իշխանուհին մայիս 7ին կէսօրէ 2 ժամ առաջ Բենցինկի կայարանը պիտի հասնին և ուղղակի Շէօնպրունի պալատը պիտի առաջնորդուին։ Միեւնոյն օրուան երեկոյին պիտի մեկնին Վիեննայէ։ Գավիէրայի Լուիդբոլտ խնամակալ իշխանը, որ Մոտենա պալատին մէջ պիտի բնակի, մայիս 5ին կամ 6ին Վիեննա պիտի ժամանէ ոչ պաշտօնական հանգամանքով. այսպէս նաեւ Սաքսոնիոյ Ֆրիտրիխ Աւկուստ թագաւորը, որ Աւկարտէն պալատին մէջ պիտի բնակի։ Միւս վեհապետները, որոնց Հոֆպուրկի պալատը պիտի բնակին, մայիս 6ին տարբեր ժամերու մէջ Վիեննա պիտի ժամանեն։ Վեհապետներուն ժամանման առեն Վիեննայի պահակազօրքին մեծամասը ճամբաներուն վրայ զինուորական բարեւ պիտի կենայ, և գերման կայսեր [illegible] ժամանման առեն ալ հետեւակ զօրաց գունդ մը բարեւ պիտի կենայ Բենցինկի կայարանին մէջ։ Մայիս 7ի իրիկունը ժամ 9ին ցայգանուագ մը տեղի պիտի ունենայ Շէօնպրունի պալատին դարպասին մէջ, ուր արդէն 24 մեծ ձողեր կանգնուած են ելեկտ. լամպարներ կախելու համար։ Այս ցայգանուագին համար մեծ պատրաստութիւններ տեղի կ'ունենան։ Ստորին Աւստրիոյ երգիչներու խումբը փորձ մը ըրաւ Թաղապետութեան շէնքին մէջ, բայց տեսնուելով որ երգիչներու ամբողջութեան համար շատ նեղ կուգար այդ շէնքը, քանի որ միայն Վիեննայի երգիչներէն 4,000 հոգի ներկայ էին արդէն, յառաջիկայ վերջին փորձը տեղի պիտի ունենայ Մայլինկի ընդարձակ դաշտին մէջ։ Վիեննայի համայնքը տօնման պատրաստութիւններ կ'ընէ, փողոցներուն զարդարանքը փառաւոր ընծայելու համար։ Ռինկշդրասէի վրայ [illegible] մինչեւ Շվարցենպէրկ հրապարակը ելեկտրական լուսաւորման ձողերը դրօշակներու վերածուելով, աւստրիական և գերման կայսրութեան դրօշին և գերման դաշնակից տէրութեանց մէկ քանիին դրօշներուն հետ ընդելուզուած պիտի պարզուին։ Շէօնպրունի մէջ ալ զարդարանքները շատ շքեղ պիտի ըլլան։ Կայարանին առջեւ դրօշակալ մեծ ձողեր պիտի կանգնուին կէս բոլորշի և պիտի զարդարուին հսկայ ծաղկեփունջերով ու պսակներով։ Պալատին կամուրջին առջեւ ալ նոյնպէս մեծ դրօշակակալներ պիտի կանգնուին՝ զինանշաններու և դալարաւորներու հետ երկայն դրօշներու հա. Շէօնպրունի կամուրջին առջեւի չորս կղզեակները գեղեցիկ ու ծաղկազարդ պարտէզներու պիտի վերածուին։ Եւ ամբողջ Վիեննայի պարտէզներուն օրքիտէնները, արմաւենիները և բազմատեսակ ծաղիկները այդ զարդարանքին պիտի յատկացուին։ Գերման կայսեր [illegible] մեկնելու պահուն ելեկտրական լամպարներ իրենց պայծառ լոյսերով ցերեկի պիտի վերածեն ամբողջ միջավայրը։ Մայիս 7ին իրիկունը, Շվարցենպէրկ հրապարակին աղբիւրներն ալ այս տարի առաջին անգամ ըլլալով պիտի ճառագայթեն իրենց երփներանգ լոյսերը։

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՆԵՐՈՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

ՎԻԵՆՆԱ, 29 ապրիլ.— Ճարտարապետներու միջազգային ութերորդ համաժողովը մայիս 18էն մինչեւ 23 պիտի գումարուի Վիեննայի մէջ, Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր հովանաւորութեան տակ։ Աշխարհիս նշանաւոր ճարտարապետները հոն պիտի ժողվուին։ Մինչեւ հիմա 900 ճարտարապետներ խոստացած են ներկայ գտնուիլ և կը յուսացուի որ այս Համաժողովին մասնակցողներուն թիւը 1200էն աւելի ըլլայ։ Համաժողովին բացումը տեղի պիտի ունենայ մայիս 18ին կէսօրէ մէկ ժամ առաջ Երեսփ. Ժողովոյ նստարանին մէջ։ Արուեստագէտ շատ կիներ ալ ներկայ պիտի գտնուին։

ԿԱՆԱՆՑ ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

ՀՌՈՄ, 29 ապրիլ.— Կանանց իտալական համաժողովը որ Հռոմի մէջ առաջին անգամ ըլլալով կը գումարուի, օրակարգ մը ընդունեց իրեն, որ կ'առաջարկէ վարժարաններու մէջ կրօնի դասաւանդութեան տեղ, կրօններու պատմութիւնը ուսուցանել։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 1 մայիս.— Սակարանին մէջ գործ չկայ։ Լոնտոնի Սակարանը գոց ըլլալով «տարիդառժ»ի վրայ ալ գործառնութիւններ չկատարուեցան։ Ֆրանսական Ռանդը, հանրային Սնտուկներու կողմէ կատարուած գնումներու հետեւանքով, 96.55ի բարձրացաւ։ Օտար արժեթղթերու գիները անկման հակամէտ են։ Ռուսական արժեթղթերու գիներն ալ ինկան և հարիւրին հինգ տոկոսաւոր փոխառութիւնը 98.80էն 98.65ի իջաւ։ Օսմ. արժեթղթերու գիները անփոփոխ են։ Էրէյլի ածխահանքի բաժնեթղթերը կը փնտռուին՝ 346։ Սակարանը փակուելու պահուն Ռիօ Թինթօ 1580էն 1557ի իջաւ, վասն զի պղինձը 58.02էն 57.12ի ինկած էր։ Պալիա Գարայայտըն կը վաճառուի, որով 439էն436ի ինկաւ։ Կապարը նորէն 13.02ի իջաւ։

—Բարիզի Սակարանը կէսօրէն երկու ժամ ետքը պիտի գոցուի մայիս 2, 9, 16, 23 և 30ի շաբաթ օրերը. յունիս 6, 13, 20 ու 27ին. յուլիսի, օգոստոսի և սեպտեմբերի բոլոր օրերուն՝ յուլիս 15էն և 31էն, օգոստոս 17 ու 31էն և սեպտեմբեր 15 ու 30էն զատ՝ հաշուեյարդարման օրեր։ Սակարանը բոլորովին գոց պիտի ըլլայ յուլիս 13ին, Ֆրանսայի տօնին նախօրը։

ԹՈՔԻՕ.—Ճափոնական Մացու-Շիմա յածանաւակին ընկղմած պահուն մեռելներուն թիւն է հարիւր վաթսուն։

ՓԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Շուէտի Թագաւորը, որ Շուէտի Վիլհէլմ իշխանին և Մարիա Բաւլովնա իշխանուհիին ամուսնութեանը ներկայ գտնուելու համար Պետերսպուրկ ժամանած է, այսօր Զարսքոյէ Սէլօ գնաց, ուր վաղը տեղի պիտի ունենայ հարսնիքը։

ՎԻԵՆՆԱ.—Աւստրիոյ երկրագործական նախարար Պ. Բուքսա, այսօր, յանկարծամահ եղաւ կաթուածէ։

ԳԱԹԱՆԻԱ. — Եթնայի հրաբուխին բորբոքումը կը շարունակէ՝ խիստ մեծ սաստկութեամբ։ Լաւաները չորս կողմ տարածուելով կ'աւերեն դաշտերը։ Ժողովուրդը ահարեկ կը փախչի, լքանելով գիւղերը ու դաշտերը։

ԼՈՆՏՈՆ. — Թէմզի ողողումները կը շարունակեն վնասել գետեզերքի վայրերուն։ Բնակիչները նաւերով կը փախչին։ Խուճապը մեծ է։ Օգնութիւններ կը կազմակերպուին։

ՓԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան օգնական Պ. Զարիքով Գերմանիա ուղեւորեցաւ։ Կ'ըսուի թէ այդ ուղեւորութիւնը վերաբերութիւն ունի Բարիզի ու Պերլինի համար ռուսական նոր դեսպաններու անուանման։

ՔՈՐՖՈՒ.—Գերմանիոյ կայսրը, կայսրուհին և հետեւորդները Հոհէնցոլլերնով ճամբայ պիտի ելլեն շաբաթ գիշեր կամ կիրակի առտու։ Հաւանական է որ Վիլհէլմ կայսրը այցելէ Սանդա-Մաւրա և Ոլիմպիա։

ՎԻԵՆՆԱ. — Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. ֆօն Շէօն Վիլհէլմ կայսեր հետ պիտի գտնուի, Աւստրիոյ կայսեր տալիք այցելութեանը միջոցին՝ յոբելեանին առթիւ։

ԼԻԶՊՈՆԱ. — Հեռագրական միջազգային համաժողովը մայիս 5ին պիտի բացուի։ Պայմանագրութիւնը ստորագրող Պետութիւններէն զատ, Ռուսիա, Չին և ընդծովեայ հեռագրաթելի քառասուն Ընկերութիւններ պիտի մասնակցին համաժողովին։

ՊՈՒՔՐԷՇ. — Ռումանիոյ Թագուհին թեթեւապէս հիւանդացած է և սենեակէն դուրս չելլեր։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 18/1 Մայիս

Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 % Փ. Կ. Օ. Ռ.		103 15
Ամէնէն բարձր գին	»	— —
Ամէնէն վար գին	»	— —
Րումէլի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	178 ¼
Ամէնէն բարձր գին	»	— —
Ամէնէն վար գին	»	— —

ԲԱՑՈՒՄ Ապրիլ 19/2 Մայիս

Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 % Փ. Կ. Օ. Ռ.		103 17
» » » ժամը 5էն Փ. Կ.	»	103 16
Րումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	178 ⅛
» » ժամը 5ին	»	178 ¼
[illegible] Կ. Պոլսոյ	»	434 50
[illegible] Ա.-ակի Փ. Կ.	»	513 —
» » » Բ.-ակի Փ. Կ.	»	509 —
» » [illegible]	Ա. Գ.	15 85

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 1 Մայիս

Միացեալ Օսմ. փոխառ.) բաց.	Ռ. Ռ.		94 62
) գոց.	Փ. Կ.	»	94 70
Րումէլի Երկաթուղի		Ֆր.	179 25
Թրանսվալ		»	42 75
Օսմ. Կայս. Պանքա		»	724 —
Թէմէքի բաժնեթուղթ	Փ. Կ.	»	425 —
Պալիա Գարա Այտըն		»	436 —
Օսմ. [illegible]		»	497 —
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	Փ. Կ.	»	96 53
Քրէտի Լիոնէ		»	1161 —
Ռուսական 5 %		»	98 65
Իտալական Ռանթ		»	103 60
Սպանիական արտաքին		»	93 50
Չէք Լոնտոնի վրայ		»	25 13
Դրամազեղչ Ֆրանս. Պանքայի		»	2 75

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ — 49 —

ՊՕԼ ՄԱՐԿՐԻԹ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԿԻՆԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ

ԺԴ.

ՅՈՒՍԿԳՈՅՆ ՁԱՐԻՔԸ

Ի զուր մարքիզը սկսաւ պտըտիլ առաջին օթեակներու նըրբանցքին մէջ, պատւոյ ճոխ սանդուխին գաւթիկին վրայ և մինչեւ ֆուայէ գնաց. ամենափոքր ենթադրութիւն մը իսկ չկրցաւ ընել: Այդ բանը զայրոյթ պատճառեց իրեն: Հակառակ իր անզգած դիմագծերուն և անտարբեր ընթացքին, մէկը փնտռելու վրայ էր. Թերեւս խորամանկ անծանօթուհին կը հետեւէր մարքիզին շարժուձեւերուն և կը զուարճանար:

Միջնարարին զանգակը հնչեց: Մարքիզը ստիպուեցաւ իր տեղը դառնալ, տակաւին ընկերներու ձեռքը սեղմելէ յետոյ, նոր աղջիկներու փոխանակութեամբ: Իր թիկնաթոռին վրայ յայտագիր մը գտաւ, և մեքենաբար վերցուցած տանն աս բառը տեսաւ, մատիտով գրուած. «պէնուար, 3.» Այդ ձայրաւորը իրե՞ն ուղղուած էր միթէ: Ջնջուցա՞ծ մըն էր արդեօք: Ինչ բանի կը պարտէր: Նայուածքը յառեց Ռօճճէրսի յանկարծահասական օթեակին վրայ: Քիչ մը առաջ հոն նստած ծերուկը հանդարտօրէն կը տեղաւորուէր հիմա, և իր մեծ թաշկինակին միջոցաւ մօնօքլին ապակին կը մաքրէր, չունչովը ամպամածելէ յետոյ զայն: Ռօճճէրս թատերասրահին մէջ էր: Բայց ո՞ր կողմը: Հորիզոնին վրայ Ռօճճէրս չկար: Հետաքրքրուած ա՛լ աւելի, Պ. տը Մօրայլ աջակողմ ծռեց գլուխը, դէպի թիւ 3 պէնուարը: Պ. տը Մօրայլ այդ օթեակին յառաջակողմը նստած տեսաւ կին մը, որ քիչ մը առաջ հոն չէր գտնուեր կամ թէ կիսաստուերին մէջ չէր կրցած նշմարել: Ոսկեգոյն շլացուցիչ մազերով կին մըն էր ան, շատ շպարուած, տակաւին երիտասարդ, արուեստական գեղեցկութիւն ունեցող այն կիներուն պէս, որոնց անփոյթ արհամարհոտութիւնը և խորոտ համար հակութիւնն ունէր, բայց իր դէմքին վրայ կը կարդացուէր խիստ ու խիզախ արտայայտութիւն մը: Անկասկածօրէն օտարուհի մըն էր այդ կինը. շատ հոլանի տըգուզարդ մը կը կրէր. իր կլոր ուսերը սատակի գոյն թաւիշէ չփակէն դուրս կ'ելլային: Պ. տը Մօրայլ ի զուր ջանաց ամփոփել իր յիշատակները: Երբեք չէր տեսած այդ կինը: Այս վերջինն ալ մարքիզը ճանչնալու երեւոյթը չունէր և անզգած կը մնար անոր կողմէ ուղղուած ակնարկներուն հանդէպ: Թերեւս իր քով գտնուողներէն մարքիզը կարենար տեղեկութիւն առնել: Բայց ներկայացման միջոցին — տը Պէրօտի ու Պօլ Մունէ բեմին վրայ կը գտնուէին այդ պահուն — զմայլ պէտք ըլլար անծանօթուհիին վրայ ուշադրութիւն հրաւիրել. միայն որ՝ անխոհեմ գործ մըն ալ էր: Եթէ նոյն ինքն այդ կինը ըլլար, ինչ հարկ կասկած արթնցնել: Սակայն իր հետաքրքրութիւնը այնքան բուռն հանգամանք մը առաւ որ ձախ կողմը գտնուող անձին՝ զօրավար Տէպուլէի ականջին ի վար հարցուց թէ կը ճանչնա՞ր այդ գեղանի կինը: Զօրավարը աջակողմ ծռեցաւ իր նիհար իրանով և կնճռոտ դէմքով, ուր կոտոշի պէս կը ցցուէին իր պեխերը:

—Աղուո՛ր կին մը, բայց ինչքա՞ն աղուորն է, յայտարարեց զօրավարը մեղմաձայն:

Դրամատէր Սուլացմը, որ մարքիզին աջակողմի թիկնաթոռը բռնած էր և սուր ականջ ունէր, պատասխանեց.

—Բէ՛հ, այնքան աղուոր կին մը չէ: Վարիէթէի բարձրահասակ Վորդելէն կը նմանի:

Ու յարեց.

—Բալմէրս գիտնալու է թէ ո՛վ է:

Բալմէրս (վայելուչ կեղծանունը Պօլ Մուչօնի), կապիկի պէս վարպետորդի օրագրող մը և կարիճի պէս թունաւոր, ամէն մարդ կը ճանչնար ու հազարաւոր պատմութիւններ կը տարածայնէր: Բայց միջնարարը վրայ հասած ըլլալուն՝ Պ. տը Մօրայլ չնշմարեց Բալմէրսը: Բազմը գտնուողներն ալ անծանօթուհին ժանտալով՝ բարեկամներու օթեակները փութացած էին: Մարքիզն ալ կրնար նոյն բանն ընել:

Լանֆրուա գեղանի կոմսուհին դիտակը շարունակ յառած էր մարքիզին վրայ. կարծես յանդիմանութիւն մը կ'ուղղէր: Լէվէյէլ խարտիշագեղ պառաւուհին կը թուէր կոչել զինքը, իր յորդ լանջքին վրայ շարժելով հովահարը: Բայց Պ. տը Մօրայլ ոսկեգոյն մազերով կնոջ վրայ միայն յառած էր աչքերը, որուն ձիւնաթոյր կուրծքը կը պատկէր սատակի գոյն թաւիշէ չփակէն դուրս: Վզին վրայ կը կրէր ադամանդէ ժանեակ մը՝ հազուագիւտ գեղեցկութեամբ: Մարքիզը, որ կը ջանար պէնուարին մօտ գտնուող թիկնաթոռ մը կրթնիլ, լաւ դիտելու համար անծանօթուհին, նշմարեց որ ծերուկ դիտակը — խեցեղէն կամ դրամագէտ մը ըլլալու էր անպատճառ, — այդ կնոջ գեղեցկութենէն ապշած, իր տեղէն պատշաճօրէն կը դիտէր զանի, մօնօքլը յառած, խոշորացոյցի մը պէս:

Անծանօթուհին աչքին զարկաւ այդ բանը և հաճոյք զգաց որ ուշադրութեան առարկայ կը դառնար: Իր քով նստած էր ճերմակ մազերով և սեւ սաթէն շրջազգեստով տարիքոտ կին մը, որուն ցոյց տուաւ ծերուկը, ըսելով.

—Տեսէ՛ք սա պլիտակներ ծեր կապիկը:

Իր քիչ մը բռնազբօսիկ ծիծաղը երեւան հանեց խիստ ճերմակ ակռաները, որոնք ոսկիով լեցուած էին՝ ամերիկեան սովորութեան համաձայն: Իսկ թէ մարքիզը երկու քայլ հեռու չգտնուէր և անծանօթուհին ալ բնաւ տեղեկութիւն չունենար մարքիզին ներկայութենէն, անծանօթուհին սկսաւ խօսակցութիւն մը շարունակել ձեւացուց.

— Այո՛, զարմանալի բան որ երեւելի անձերը ո՛րքան քիչ նախանձոտ են այս երկրին մէջ:

Պ. տը Մօրայլ ձայն չհանեց: Արդեօք իրե՞ն ուղղուած էր այդ ակնարկութիւնը:

— Ֆրանսական ազգականութիւն, պատասխանեց պառաւ տիկինը: Անվայել ընթացք ունեցող ամուսին մը հոգը չըներ, երբ նոյն ընթացքին հետեւի նաեւ իր կինը:

Յետոյ մեծ լրջութեամբ մը յարեց անծանօթուհին.

— Մնաց որ շատ ալ ազատ են իրենց բարձր ընկերութեան մէջ:

Պառաւ կինը սա պատասխանը տուաւ.

— Նոյն իսկ ոմանք կը հպարտանան իրենց կնոջ ամօթապարտութեան շնորհիւ:

Պ. տը Մօրայլի գոյնը նետեց: Այդ խօսքերը ժանեկալոց նետեր էին, որոնք իր հպարտութիւնը կը վիրաւորէին, նախանձը կը գրգռէին և կասկածները կ'արծարծէին: Ապահովաբար թեթեւօրէն զրուցուած խօսքեր չէին անոնք: Մարքիզին ուղղուած էին և խորհրդաւոր իմաստ մը ունէին: Շանթաժի խայծին տակ, կարթին սուր ու բզկտիչ ծայրը կը մխրճուէր կենդանի զոհին մսին մէջ: Քիչ մնաց որ Պ. տը Մօրայլ կորսնցնէր իր պաղարիւնութիւնը, և ամէն պատշաճութիւն ոտնակոխ ընելով, պէնուարի սեմին վրայ երեւան գար: Անտարակոյս բարձր դասու պատկանող օտարուհի մըն էր ան: Սա առաջարկը պիտի ուղղէր անոր.

— Ինծի տուէ՛ք այն թուղթերը զորս կ'ուզէք ծախել. Դրամը կը վճարեմ:

Բայց այդ բանը ընելու համար բնազդական մէկը ըլլալու էր, ընկալեալ սովորութիւնները արհամարհող մը և ոչ թէ մարքիզին պէս աշխարհիկ ձեւապաշտ օրինագրքին ստրուկը: Անպատշաճ արարք մը չպիտի գործէր, եթէ վստահ իսկ ըլլար թէ շանթաժ ընող կնոջ հետ պիտի խօսէր. այդ բանը դարձնել չպիտի ըներ՝ եթէ երբեք իրեն ուղղուած չըլլային լսած խօսքերը, և ոչ ալ իր կասկածած կինը ըլլար, վախնալով որ սխալելու վտանգին կ'ենթարկուի:

(Շարունակելի)

ԻԼԱՆ

Խազինէի Խասսաի Շահանէ

Խազինէի Խասսաի Շահանէ հաթթայ անպարը իչին պիր սէնէի քամիլէ զարֆընտա մուպայաա օլունաճագ մանկալ քէօմիւրիւ Թալիպի էօնճէսինտէ օլուպ մաձը հալին եւրմիշիրինճի բաղար իրթէսի կիւնիւ Թէգսուրրա իտարէյէ ֆիաթ համալը իթիթասէ կէօրիւլիւր հալտէ ինաւէլէ եվվէլէսի իճրա գըլընաճագընտան շէրաիթը մուգէֆէրիաթը անլամագ վէ մունագասայա տախիլ օլմագ իսթէյէնլերին եւլաւէ ոն նիսպէթինտէ թէմինաթ աքչէսինի վէ եա մուքէթպէր քէֆալէթնամէյի մուսթասհիպէն եւվմը մէզքիւրտէ նիհայէթ սաաթ ոնտա գատար Խազինէի ճէլիլէյի մուրաճաաթլարը կէլմէճէրի իլան օլունուր:

Ցի 16 Նիսան 324 3—2

ԲՈԼՈՐ ԳՐԱՏՈՒՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Որոնք Զաքմաքճըլարի ղարթավին ընտանի տեսարանը կը կազմեն, Պ. ՊԱԼԵՆՑ ԳՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑԸ

ՄԻԱԿՆ Է

թէ՛ ճոխութեան, թէ՛ ճշդապահութեան և թէ մանաւանդ ուղղամտութեան կողմէ: Ամսէր համբաւի մը կոթեան, այս վաղեմի Գրատունը միշտ յառաջդէմ է նորանոր հրատարակութիւններով ճոխացնելու իր այլազան դրացանկը և այսօր հաճոյքով է որ կը ծանուցանենք իր նոր հրատարակութեանց շարքին առաջին քանի մը հատորները.—

Ա. Տէր եւ Տիկին Հ. Ասատուրի Աշխարհաբար Քերականութեան ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆ.

Բ. Ֆրանսերէնը ԻՆՔՆ ԻՐՄՈՎ սորվելու նորագոյն եւ դիւրագոյն շարքի մը Ա. հատորը (Le Français, cours complet pour l'enseignement direct de la langue française. 1re année. պատկերազարդ).

Գ. Տ. Եղիշէ եպս. Դուրեանի ԲԱՌԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ (գրաբարի լաւագոյն քերականութիւնը).

Դ. Բ. ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ (Թրքախօս վայրերու համար).

Ե. ԻՐ ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԳՐԱՑՈՒՑԱԿԸ, որուն այնչափ անհամբերութեամբ կը սպասուէր:

Անոնք որ սպառած կը կարծեն Իզմիրի Տէտէեան տպարանին հանրածանօթ հրատարակութիւնները.—Վիքդոր Հիւկոյի, Լամարթինի, Մօլիէրի, Աղեքսանդր Տիւմայի Ուօլդըր Սքօթի եւն. գործերը—ապահովաբար ճշմարիտ գոհունակութեամբ պիտի իմանան թէ Պ. ՊԱԼԵՆՑ ԳՐԱՏՈՒՆԸ միակ կեդրոնատեղին է այդ հազուագիւտ գրքերուն: Նոյն իսկ օտար գրքերու հայթայթման համար, Թուրքերէն, Ֆրանսերէն, անգլիերէն, գերմաներէն — լաւագոյն բան մը ըրած կ'ըլլան ամէնէն առաջ Զաքմաքճըլարի թիւ 20 գրավաճառանոցը դիմելով: 20—8

ՏԻՐԱՆ ԵՐԿԱՆԵԱՆ

Փաստաբան

Իր գրասենեակը փոխադրած է, Ղալաթիա, Հէլպիկ խան, թիւ 8, 9, 10, Օսմ. Փօսթային դիմաց, Թրամուէյի գիծին վրայ: 10—7

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ-ՖԷՐԱՅՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ՂԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

Դրամագլուխ 130 միլիոն քուրօն, ամբողջովին վճարուած

Պահեստի գումար 37,300,000 քուրօնի չափ:

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐ

Վճարումները ակնթարթ ըլլալու են: Ցետան գրուելէն վերջ վճարուած չեն նկատուիր:

Վինըր Պանք-Ֆէրայն տարեկան հարիւրին 3½ տոկոս կը վճարէ 1000 ոսկիէն վար գումարներու համար իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3: Ստակին կրնայ ամէն ատեն տոկոսին տակը իջեցնել կամ աւելցնել տեղական լրագիրներու միջոցաւ 15 օր առաջ իմաց տալէ յետոյ:

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան ետ առնուիլ ամէն ատեն:

100 ոսկիէն վեր գումարները կրնան ետ առնուիլ գրաւորապէս ու կանխաւ ըլլալիք ազդարարութենէ մը յետոյ, հետեւեալ կերպով.

3 օր 100—150 ոսկի գումարի համար
5 » 151—200 » » »
10 » 201—500 » » »
15 » 501—1000 » » »
30 » 1001 և անկէ վեր » » »

Վինըր Պանք-Ֆէրայն իրեն կը վերապահէ այնքան դրամ անհրաժեշտներուն հանելու կարգադրել, ուղղուած ատեն վճարելով տոկոսին պարտադրեալ գումարը:

Վինըր Պանք-Ֆէրայն խնայողական գումարը պահպանութեան ամբողջ ու կը յանձնէ ամբողջական տեղեկութիւն, բայց այդ պարագային, խնայողական (վէլէ կամ վախ) միայն իրաւունք ունի գործելու: 50—25

Խնայողական Սնտուկին գործ, Վինըր Պանք-Ֆէրայն կը զբաղի նաեւ սովորական սեղանաւորական գործառնութիւններով:

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Ժամանակացոյց կոմպ.-ներու երթեւեկ.

1908 մարտ 1 (Ն. Տ.) կիրակի օրէն սկսեալ

ԳՈՆԻԱ — ԷՐԷՅԼԻ — ՊՕԼԻԿՕՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կայարան		Կոմպ. 622 Ապր. եւ ճմբ. Առօտու
Գոնիա	մկն.	11 —
Գազլին խան		11 31
Չումրա		12 15
Արբգ Եօրէն		12 43
Մանդասուն		1 22
Գարաման	ժմն.	1 43
	մկն.	1 58
Սիտրովա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		4 14
Ուլաճա		4 50
Էրէյլի	ժմն.	4 15
	մկն.	4 45
Պուլկուրլու	իրիկուն ժմն.	5 —

ԴԱՐՁ Կայարան		Կոմպ. 621 Ապր. եւ ճմբ Իրիկուն
Պուլկուրլու	մկն.	5 20
Էրէյլի	ժմն.	5 38
	մկն.	7 20
Ուլաճա		7 47
Այրանճը-Տէրպէնտ		8 33
Սիտրովա		9 11
Գարաման	ժմն.	9 32
	մկն.	9 55
Մանդասուն		10 24
Արբգ Եօրէն		10 57
Չումրա		11 30
Գազլին խան		12 06
Գոնիա	իրիկուն ժմն.	12 35

50—20

ԱՄԷՐ ՊԻՔՕՆ

Ամենաբարձր գնահատումներու արժանացած զանազան ցուցահանդէսներու մէջ:

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐ՝ Պօն, Ալժէրի, Մարսիլիա, Ռուան, Պորտօ, Բարիզ, Լըվալուա-Բէրրէ:

ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐ՝ Ֆիլիբվիլ, Ալժէ, Օրան, Լիոն, Սէթ, Տիժօն, Պարսելօնա, Ժընեւ:

AMER PICON
PHILIPPEVILLE
G. PICON
AMER PICON

ԱՄԷՐ ՊԻՔՕՆԸ, ամենէն շատ քինքինա պարունակող սա կազդուրիչ ըմպելին, պատրաստուած է ալժէրիական հողի յատուկ տունկերով: Իր կազդուրիչ ու հակատենդային յատկութիւններուն համար է որ կը յանձնարարուի անոր գործածութիւնը: Առաւօտեան մինչ փոխանակ կամ ճաշէն առաջ առնուած ատեն՝ բարեբար ազդեցութիւն մը ունենայ: Այդ ըմպելին շնորհիւ՝ մարդուս պատուած ուժերը կը վերանորոգուին եւ տենդը հեռու կը մնայ:

Ծանօթ.— Անխիղճ շրջիկ մեր վաճառած իրը կեղծած ըլլալնուն, մեր Պիքոնն սպառող մեր բոլոր յաճախորդներուն խորհուրդ կու տանք առաջնակարգ տուներէ միայն գնել, որպէս զի կեղծերը չառնեն. պէտք է պահանջել որ շիշերը Մարք տէ Ֆապրիքային դրոշմը կրեն:

Միակ ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ մէջ Պ. Լ. ԲԱՐՄԱ:

Գ. Գ.

Ա. Ռեքքիա	Ղալաթիա
Էքօնօմիք Գօօբէռաթիվ	Ղալ., Բերա, Պոլիս եւ Գատըգիւղ
Բարատօրուլօ եւ Մէլէթիատիս	Ղալաթիա
Ժ. Սթավրօբուլօ	»
Սթավրօբուլօ Եղբարք	»
Քօթթաքի Եղբարք	»
Թէպլրօղլու և Ընկ.	»
Ժան Բ. Տէօիլաս	»
Վէնսան Գասապեան (դաղձ.)	Պոլիս
Մէհմէտ Բեազիմ	»
Թ. Լինօ	»
Պ. Սէֆէրեան	»
Ժ. Վօնթիզիանօս եւ Ընկ.	»
Էմիլ Լանդըսան	Բերա
Տէմէթրաքօբուլօ եղբ. ք եւ Ընկ.	»
Թ. Սուրէնեան Բէյգ. Կ. Պոլիս, Ղալաթիա	
Սօսիէթէ տէ Բրօտիւքթէօր ար Ֆրանս	Բերա

եւլն. եւլն. եւլն. 50—9

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ

BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.

ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մars 1906ին 8,000,000 Ֆր.

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մars 1906ին 3,700,000 Ֆր.

ԿԵԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ՝ Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Գավալա, Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլիս), Մանասթըր, Սկիւպ եւ Իզմիր:

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ խնամով կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ ու Ասիոյ և Եգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպէս նաև միւս օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխանակագիրներ: Չէքերու հաշիւներ կը բանայ: Արժեթուղթերու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ: Սակարանական հրամաններ կը կատարէ եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ: Չէքեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ: Աւանդներ կ'ընդունի ի տես վճարելի և 3, 6, 9, 12 ամսուան որոշ պայմանաժամերով: Վերջապէս սեղանաւորական ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով: Պանք տը Սալօնիք փոքր վճարումներու համար ալ Խնայողական Սնտուկ մը ունի, շատ նպաստաւոր պայմաններով: 50—30

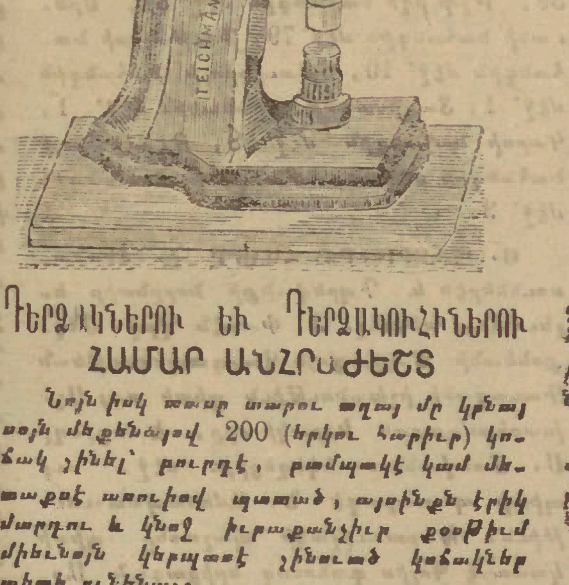

ԴԵՐՁԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ԴԵՐՁԱԿՈՒՀԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ

Նոյն իսկ տասը տարու տղայ մը կրնայ սոյն մեքենայով 200 (երկու հարիւր) կոճակ շինել՝ բուրդէ, թաւշէ կամ մետաքսէ ասուիով պատած, այնինչ երկու մարդու և կնոջ իւրաքանչիւր զգեստի միեւնոյն կերպասէ շինուած կոճակներ պիտի ունենայ:

Սոյն մեքենայով կարելի է շինել տասներչորս զանազան մեծութեամբ կոճակներ:

Երեք տարբեր մեծութեամբ կոճակ շինող մեքենայի մը գինը 190 ղրուշ կ'արժէ:

Սոյն մեքենան կը գտնուի Թէխման եղբարց վաճառատունը, Ղալաթիա՝ Մեծ Միլլէթ խան, և Պոլիս՝ Մահմուտ Փաշա, պողպատճիին դիմաց:

Ցիշեալ վաճառատունները հասած են արդէն գարնան վերջին նորաձեւութիւնները: 10—6

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿ.

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Մայիս 4ին, Մինկրէլի, Սեւ ծովէն
Մայիս 12ին, Ֆրիժի, Մարսիլիայէն
Մայիս 18ին, Իմէրէթի, Սեւ ծովէն
Մայիս 4ին, Էժիբդ, Անվէրսէն

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մայիս 5ին, Մինկրէլի, Մուտանիա եւ Մարսիլիա:
Մայիս 13ին, Ֆրիժի, Զօնկուլտաք, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում, Նովորոսիսք
Մայիս 19ին, Իմէրէթի, Մարսիլիա
Մայիս 2ին, Պուլկարի, Անվէրս

Ա կարգ Մարսիլիա համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիայ » 160 »
Բ » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիայ » 120 »

Ա. կարգ Լոնտոնի համար 248.35 ֆր.,
Բ. կարգ 185.10 ֆր. (Տիէբի ճամբով):

Տեղեկութեանց համար դիմել Գարաքէօյի Թօփհանէ քարափին վրայ:

15 50—14 Թ. ՌԷԳՈՒԼ

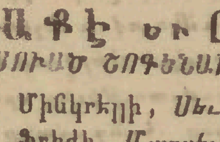

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ճամբորդ եւ ապրանք փոխադրող շոգենաւեր

Ա ԿԱՐԳԻ	Բ. ԿԱՐԳԻ
Օնքի	Նալզօքրիս
Մինէս	Էմէզիս
Ռամզէս	Պուզիրիս
Թէպայիս	Մեմֆիս
Նաւաքօն	Սէթի
Նաւարինը	Գարօս
	Թէպս

Առաջին կարգի շոգենաւերը շատ հանգըստաւէտ են, նաւուն մէջտեղը ընդարձակ սենեակներ ունին, ելեկտրականութեամբ կը լուսաւորուին եւ կին ճամբորդներու համար առանձին սենեակներ ունին:

Երկրորդ կարգի շոգենաւերն ալ համեմատական թուով ճամբորդներ կ'առնեն բայց սենեակներ չունին:

Կ. Պոլսէ Լիվրբուլ Ա. կարգի գին է 15 ոսկի
» » Բ. » » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց կամ Ղալաթիոյ մաքսը հասնելու համար՝ իրենց ապրանքները տան շոգենաւերուն ժամանումէն 24 ժամ առաջ:

Ամերիկայի եւ Եւրոպայի նաւահանգիստները տանելու համար ապրանքներ կ'ընդունուին:

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ Ընկ.

Գործակալք

Ուիթըլ խան, Գօնչէ գօքու, Պոլիս

ՃԷՅՄ ՄՕՍ Ընկ.

50—23 31 Ճէյմս Սդրիթ, Լիվրբուլ:

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազդ.—Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը իր սպասարկու պաշտօնէութեան զգեստեղէնին տարեկան հայթայթումին ձեռնարկած ըլլալով կը խնդրէ որ նմուշներ ընկերանան հետեւեալ ապրանքներու հայթայթումին համար.— 7 սթամպուլին, 4 բրէլնկութ, 46 սթամպուլին ատեղագործուած օճիքով (որմաթէ), 45 քաթիւ, վէսթոն (մարգ Տ. Բ. Օ.), այս զգեստներուն ամէնքն ալ մութ կապոյտ աստուէ 73 ձմեռնային պալթօ, 9 քաթիւ գորշ աստուէ, 3 ամառնային բարթէիւ, 6 քաթիւ (խրուաթի), 13 քասթիւմ, գորշ և խիտ կտաւէ, 13 քասթիւմ կապոյտ չուխէ, 23 համազգեստ աստուէ, 3 զանազան զգեստ (խրուաթի): Առաջարկներուն պէտք է ընկերանան ատաստով և կնքով նմուշներ, որոնք Ընդհանուր Տնօրէնութեան յղուելու են մինչեւ ապրիլ 24/4 մայիս 1908, կնքեալ պահարանով, որուն վրայ նշանակուած պիտի ըլլայ հայթայթուելիք զգեստեղէնին տեսակը: Յանձնումը պէտք է կատարուի 1908 սեպտեմբեր 1էն առաջ:

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

12/25 ապրիլ 1908 6—2

⁂

Ազդ.— 1881 դեկտ. 8/20 թուակիր կայս. հրամանագրին Ե. և ԺԳ. յօդուածներուն և 1903 սեպտ. 1/14 թուակիր յաւելուածական հրամանագրին ԺԲ. յօդուածին համաձայն, Ռումէլիի երկաթուղիի պարտաթուղթերուն հետեւեալ թիւերը, 34,319 212,816, 275,650, 1,819,687, 1,819,688, 1,819,689 1,819,690, որոնք պարգեւ շահած են 1878 յունիս 1ի վիճակահանութեան մէջ և տակաւին չեն գանձուած, 1908 յունիս 1էն ջնջուած պիտի համարուին: 20—4

Cie RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Ապրիլ

Դշ. 15|28 Պիրէոս, Աղեքսանդրիա, Միջերկրէն առաջ ժամը 10ին: Հաղորդակցութիւն Բօր-Սայիտ ու Սուէզի նաւահանգիստներէ մեկնող շոգենաւերուն հետ:

Դշ. 15|28 Օտեսա ժամը 4ին: Հաղորդակցութիւն Խրիմ-Կովկաս, Խրիմ-Ազով, Օտեսա-Պէրսան, Օտեսա-Նիքօլայէվ գիծերու շոգենաւերուն հետ:

Դշ. 16|29 Սէվաստոպոլ ժամը 10ին:

Եշ. 17|30 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թրիպոլի, Պէրութ, Եաֆա, Բոռ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա. իրիկուան ժամը 4ին:

Շբ. 19|2 Օտեսա, ժամը 12ին:

50—22

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (140)

ԺԱՔ ՊՐԻԷՆ

ԴՐԱՄ ԵՒ ՍԷՐ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

Ժ.

—Երբեք չեմ շողոքորթեր, ըսաւ Միլու ինքնավստահ շեշտով մը:

—Ստիպուած եմ քիչ մը ձեզի հաւատալու, խոստովանեցաւ Օր. Ճուլիա: Շատ բանիմաց միտք մը ունիք և չէք կրնար ատեղադաս էակ մը սիրել: Ձեր սէրը կը ձեւացնէ զովեստներուն ամէնէն գեղեցիկը, միակ սէրը որ զիս կը յուզէ և որուն կուզեմ հաւատալ ընծայել: Ամէն անգամ որ ինծի կ'ըսէք. «Կը սիրեմ ձեզ», ո՛չ միայն հեշտանք մը կը զգամ սրտիս, այլ և մեծ հպարտութիւն կ'ունենամ, որպէս թէ պսակ մը դրած ըլլայիք գլխուս վրայ:

— Կրո՛ղ, կարելի չէ յարատեւ խօսակցութիւն մը ունենալ այս խանդավառ կնոջ հետ: Իր մենամոլութիւնները գրգռելու փորձն ընենք, ըսաւ Միլու մտովի:

Ու բարձրաձայն յարեց.

— Ես ալ արտակարգ ուրախութիւն մը կը զգամ, բայց ձեզի չափ լաւ չեմ կրնար բացատրել: Սակայն ինծի այնպէս կը թուի որ երբ գողտր նայուածքներ կ'ուղղէք ինծի, ինչպէս այս պահուս...

— Այո՛, բարեկամս, հառաչեց խեղճ աղջիկը:

—Ինծի այնպէս կը թուի որ ձեր նայուածքը էլէկտրական վերարկուի մը պէս կը պարուրէ զիս:

—Ա՛հ, ո՛րքան հպարտութիւն կը պատճառէք ինծի:

—Եւ այս բովանդակ երջանկութիւնը և հպարտութիւնը քիչ մը կը պարտինք Մարթի:

— Օ՛հ, այդ հաշուով, օմնիպիւսին ալ պիտի պարտէինք, եթէ հոն հանդիպէինք իրարու:

— Քիչ մը առաջ աւելի վեհանձնութիւն կը ցուցնէիք ըսելով թէ քիչ մը երախտապարտ ըլլալու էինք Օր. Մարթի:

— Լա՛ւ, այնպէս թո՛ղ ըլլայ, եթէ այնչափ կը պնդէք: Բայց շատ գէշ վարուեցաւ ձեզի հետ, բան մը որ բնաւ չպիտի ներեմ իրեն: Չըմբռնեց որ բարութիւնը, պատիւը և ուղղամտութիւնն իսկ կը մարմնացնէք: Բարեբախտաբար կրնամ հաստատել թէ ի՛նչ արժանիքի տէր էիք և ո՛վ էր այն մարդը զոր դիպուածը կամ նախախնամութիւնը մեր առջեւ առաջնորդած էր:

Հազար ու մէկ հեգնութիւն կար այդ խօսքերուն մէջ: Սակայն Միլու չկրցաւ իր ժպիտը զսպել:

— Ինչ կեանք կը վարէք Օր. Մարթի քով, հարցուց Միլու, իր նպատակէն հասնելու համար:

Օր. Ճուլիա վարդապետական շեշտով մը պատասխանեց.

—Մթին ու շարունակական զոհողութիւններով լեցուն կեանք մը, անծանօթ և անդուլ անձնուիրութեան տաղտուկ կեանք մը: Նոյն իսկ անհամար կը մնամ անոր կողմէ, որ կ'օգտուի իմ անձնազոհութենէս:

—Միշտ աղքա՞տ էք միթէ, ընդմիջեց Միլու:

—Բոլորովին աղքատ, յայտարարեց օրիորդ Ճուլիա:

Այս վերջինը լուռ մնաց, տխուր մտածմունքներու մէջ թաղուած:

—Երբ կը խորհիմ թէ մէկ օրէն միւսը կրնամ դադրեցնել ձեր թշուառութիւնը և այդ բանին համար կը բաւէ որ Օր. Մարթ մօտիկ ընէ ինծի, անգութ տառապանք մը կը զգամ իմ առաջարկիս եղած ընդունելութեան հանդէպ:

—Շատ բարի էք, բարեկամս:

—Կը կարծէ՞ք որ Օր. Մարթ պիտի ընդունի, երբ նորէն դիմեմ ըսեմ իրեն: Չէ՞ք կրնար որոշապէս յայտնել ձեր երկուքին ենթարկուած կացութեան համար, ըսելով թէ իրաւունք չունի մերժելու և թէ կարելի է միլիոն մը զոհել, հինգ միլիոն ձեռք անցընելու համար:

—Սիրելի բարեկամ, չէք ճանչնար Մարթը. ամբողջ Սպանիոյ ջորիներէն աւելի յամառ է ան: Երբ անգամ մը «ո՛չ» ըսէ, անկարելի է որ ետ առնէ խօսքը:

—Նոյն իսկ ա՞յն ատեն երբ խնդիրը կը դառնայ աղքատութենէ և ողբալի թըշուառութենէ ազատելու վրայ:

—Կը նախընտրէ անօթի մեռնիլ քան իր որոշումը ետ առնել: Այսպէս, բարեկամս, թէև չեմ ուզեր ձեզի ըսել, բայց քանիցս փորձեցի ձեր ներբողը հիւսել: Բացէ ի բաց կարծիքս յայտնեցի այն աղեղ եղանակին վրայ, որով ձեզ ընդունած էր: Թոյլ չտուաւ որ խօսքս աւարտեմ. Ներեցէք որ, սիրելի բարեկամս, իր խօսքը առաջ բերեմ հոս, ի վեր հանելու համար թէ ո՛րքան կոյր կանխակալ կարծիք մը կը սնուցանէ ձեր նկատմամբ. «Այդ տղուն ալ եւ ոչ քայլ պիտի կոխէ հոս: Եթէ երբեք գայ, չպիտի ընդունիմ զինքը. նոյն իսկ դռնապաններուն հրաման պիտի տամ որ թող չտայ վեր ելլելու» Բայց ի՛նչ փոյթ: Հանդարտ ձգեցէ՛ք Մարթը... Էականը սա է որ կը սիրէք զիս...

Միլու սա խորհրդածութիւնները կ'ընէր, մինչ Օր. Ճուլիա կը շարունակէր խօսիլ.

—Մաքէս կ'անցնէր տեսանկ ըլլալը: Սակայն լաւ ըրի այդ մասին ապահովուելով: Մէկ միջոց միայն կը մնայ, քանի որ բան մը պէտք չէ յուսալ Մարթէն և ոչ ալ Լիւսիէնէն, որ սինլքորի մը պէս կը վարուի ինծի հետ... Աւելի գէշ. իրենք ուզեցին որ այդ միջոցին դիմեմ:

Եւ որովհետեւ Միլու մտառութօրէն գիտէր այն բանը զոր հասկնալ կ'ուզէր, և յոյս ալ չունէր այդ անմիտ կնոջմէն աւելի օգտակար բան մը լսելու, կեղծ իրարանցումով մը յայտարարեց թէ շատ ուշ էր ատենը և մեծ դժուարութիւն պիտի քաշէր իր երկարատեւ բացակայութիւնը արդարացնելու մօրը՝ Պօէժար կոմսուհիին առջեւ: Հակառակ աճապարելուն, Միլու չկրցաւ Օր. Ճուլիայէ բաժնուիլ, առանց խօսք տալու որ յաջորդ օրը ժամադիր պիտի ըլլար միեւնոյն տեղը և միեւնոյն նստարանին վրայ, ուր Ճուլիա պիտի պատմէր իր ամբողջ կեանքը: Միլու քանի քայլ հեռացած էր, բայց տակաւին Ճուլիա իր նայուածքը չէր բաժներ երիտասարդին վրայէն: Միլու ետին դարձաւ թեթեւօրէն, բարեկամական շարժուձեւ մը ըրաւ ձեռքով և միեւնոյն ատեն մեղմաձայն ըսաւ ակռաներուն մէջէն.

—Եթէ ճակատագրի դժուարամարսութիւն չունենաս վաղը, չիտակը շատ զօրաւոր ստամոքս է եղեր:

ԺԱ.

Այն միջոցին երբ Օր. Ճուլիա սիրային տեսակցութիւն մը կ'ունենար Պիւթ-Շօմօնի մէջ, անդին Լիւսիէն կը հանէր Բիրէնէ փողոցը: Արդէն իսկ առտուն Տիկին Մազիէր գացած էր խօսելու Մարթի դռնապաններուն հետ. Տասը ֆրանք պարգեւի շնորհիւ կրցած էր հարկ եղած տեղեկութիւնները քաղել: Մարթ խեղճ վարժուհի մըն էր, թշուառութեան մատնուած, թէև այնքան արի, այնքան գեղեցիկ և այնքան պարկեշտ ըլլար:

—Ա՛հ, տիկին չեմ գիտեր ձեր մտադրութիւնը. բայց եթէ սիրահար մը հաշուոյն տեղեկութիւն կ'առնէք, այդ անձին կրնաք ըսել թէ ո և է կին Օր. Մօրան Պուասրիէրէ աւելի արժանի չէ երջանիկ ըլլալու:

Յետոյ կը յարէր դռնապանուհին.

— Օրինակի համար միեւնոյն բանը չպիտի կրնամ ըսել Օր. Ճուլիայի համար, որ Օր. Մարթի հետ կը բնակի: Փախուկ մըն է, կապիկի մը պէս տգեղ, որ կ'երեւակայէ թէ բոլոր այրերուն գլուխը կը դարձնէ:

(Շարունակելի)

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՓՕՑԱՃԵԱՆ